

Fésűs Éva Karácsonykor

Karácsonykor
fényesek a felhők,
csillagokból
horgol a tél kendőt.

Ráteríti
hegyek tetejére,
fenyőágnak
jégrojtos a vége.

Karácsonykor
mindenki varázsol,
meglepetés
bújik ki a zsákból.

Szekrényeknek
titkos rejtekéből,
édesapám
legmélyebb zsebéből.

Karácsonyra
kalácsot is sütnék,
nincsen ennél
izgalmasabb ünnep!

Ajándékot én is
készítettem,
amíg készült
majdnem tündér lettem!

Kellemes karácsonyi
ünnepeket
és boldog új esztendőt!

Mindent a helyi gyerekekért

– az iskolai szülői munkaközösség tevékenysége

Az iskola szülői munkaközössége hosszú évek óta igen komoly összegű adományokat gyűjt, és ezeket az utolsó fillérig a helyi gyermekekre költi. Az utóbbi években elért eredményekről **Szalainé Szőlősi Anikó**, az SZM elnöke és **Varga Rita** titkár tájékoztatta olvasóinkat.

„Három évvel ezelőtt a felsős iskola udvarán a gyűjtött pénzből pavilon épült, míg az idei évben sikerült térköveztetnünk a régi iskola udvarán 230 négyzetméteres területet. Egy egészen különleges beruházást is megvalósítottunk az idén: a Játékgarázs Kft.-vel közös kerítést a graffitissel lefestettük, így téve barátságosabbá a régi iskola udvarát. Ez öko formában valósult meg, a falfestmények kizárólag növényeket, fákat ábrázolnak, így természetközeli vázoltuk az udvart. Ezekhez a fejlesztésekhez két év alatt gyűlt össze a pénz.”

Szalainé Szőlősi Anikó és Varga Rita beszélt még a fontos bevételi forrásnak számító SZM által szervezett rendezvényekről. „Ezek közül a legsikeresebbek a Halloween valamint az Adventi vásár jótékonyági sütivásárral egybekötve. Ezeket az eseményeket az önkormányzat is támogatja anyagilag, alapanyagokkal, munkaerő biztosításával, így

azok teljes bevétele a gyerekekre fordítható. A rendezvényekről egyre több pozitív visszajelzést kapunk, közkedveletté válásukat az is bizonyítja, hogy a gyerekek és a felnőttek szép számmal vesznek részt rajtuk. A Halloween esetében például egyre inkább az látszik, hogy a gyerekek szívesebben öltöznek be ezen, mint a farsangon. A tavalyi évben a sütivásár is nagy sikert aratott. Ide rengeteg szülő hozott süteményt, amiket az iskolában csomagoltak kisebb adagokra, majd ezeket adtuk el. Mellette különböző ajándéktárgyakat is árultunk, ezt idén is nagyon várták a szülők. Ezen a rendezvényen az önkormányzat biztosította a zírós kenyeret, teát, forralt bort, a vendégek pedig ki mit szán ala-

pon támogathatták a gyerekeket. Az idei évben, mivel az ünnepek dátumai közel estek egymáshoz, ezt a rendezvényt összekötöttük a Mikulás ünnepséggel.”

Az iskolai farsangon a büfét is az SZM csinálja, így ennek bevétele is a gyermekeké lesz. Minden évben megtartják a szülői munkaközösségi bált is, ezt majd februárban rendezik. Ezen még van mit alakítani, mivel többen is részt vehetnének rajta, de az eddigi adományok is szép összeget jelentettek. Az elektronikai hulladékgyűjtést is a szülők szervezik, bevétele a diákönkormányzaté lesz. Öröndetes az is, hogy a szülők, vagy a helyi vállalkozók a bankban adakoznak személyesen a szülői munkaközösség javára.

A szülői munkaközösség tagjai nagy lelkesedéssel vesznek részt az önkormányzat rendezvényein is. A gyermeknapon palacsintát, lángost sütöttek, de a vakációsíratón is részt vettek, mindenhol segítenek, ahol kéri tőlük.

A munkaközösség két vezetője végül a jövőbeli tervekről beszélt: „Az SZM legfontosabb terve az iskola épületét és a tornacsarnokot összekötő két méter széles járda kiépítése. Ezt betonból készítettük majd, hiszen az iskola udvarán további munkálatok várhatók, így jobban fogja bírni a terhelést. Az udvarra egy felnőttjátásótér felépítése is felmerült. Az alsóban a kerítést balesetbeszélyessé nyilvánították, így annak felújítására is gyűjtünk. A kerítés oldalát szeretnénk hungarocellezteni, a fedlapokat lecserélni, valamint lefesteni. A távolabbi tervek között az alsóban egy ereszték/árnyékoló felépítése is szerepel.

Ezekhez a nemes célokhoz továbbra is várjuk az adományokat, és ezúton szeretnénk minden lelkes szülőnek megköszönni az eddigi rengeteg munkát és támogatást, mert nélkülük ezek a gyermekeink életét jobbító fejlesztések nem valósulhattak volna meg.”

Csikai Gábor

Beszámoló a Kónyi Iskola Diákjaiért Alapítvány és a Deák Ferenc Iskola Diákjaiért Alapítvány munkájáról

A helyi iskola tanulóinak érdekében két alapítvány is tevékenykedik: a Kónyi Iskola Diákjaiért Alapítvány ez év végéig működik, a Deák Ferenc Iskola Diákjaiért Alapítvány pedig tovább viszi az eddigi feladatokat. Az elmúlt években mindkét szervezet jelentős összegekkel támogatta a helyi tanulókat. **Szalánczy Zsolt** kuratóriumi tag, alapító elmondta, pontosan mire is költötték ezeket a pénzeket:

„A Kónyi Iskola Diákjaiért Alapítvány 2015-ben 320 000 forintot fordított az osztályok jutalmazására, 44 773 forintért könyveket szerzett be, az iskolai énekkarnak 35 000 forintért rádiómagnót, míg a néptáncosoknak

50 000 forintért Hi-Fi-t vásárolt. 2016-ban serleg vásárlására 3 402 forintot, míg az osztályok év végi jutalmazására 160 000 forintot költött. 2017-ben pedig három tételben (20 500 Ft., 43 500 Ft., 51 180 Ft.) könyveket szerzett be a gyerekek számára.

A Deák Ferenc Iskola Diákjaiért Alapítvány a 2017-es évben 137 470 forinttal járult hozzá az alsó tagozat udvari játékeihez, mely elengedhetetlen volt ahhoz, hogy ez a fejlesztés megvalósulhasson. Amint az iskolai évzárón is elmondtam, további 56 580 forintot a tanulók könyvjutalmaira, a kiváló diákok és kiváló sportolók jutalmazására fordítottunk.

Mindkét alapítvány bevételeinek jelentős részét teszik ki az SZJA 1 százalékok, míg az alapítványi támogatások ugyancsak fontos bevételi forrásnak számítanak. Ezúton is szeretném megköszönni a szülőknek és a kónyiaknak, hogy az SZJA 1% felajánlásával támogatták, és remélem, a jövőben is támogatni fogják az alapítványunkat a tanulók fejlődésének elősegítése érdekében.

Felajánlásukat a *Deák Ferenc Iskola Diákjaiért Alapítvány* számára a jövő évi adóbevalláskor az 18985287-1-08 adószám feltüntetésével tehetik meg.”

Csikai Gábor

Karácsony csendje

Krisztus betlehemi születését ünnepeljük karácsony ünnepén, hogy elhíhessük, isteni élet van bennünk. Enélkül az ünnep nélkül nem vennénk észre az isteni életet önmagunkban. Azt tartanánk életnek, ami kifelé látható: munkánkat, sikereinket és kudarcainkat, emberi kapcsolatainkat, az elismerést, figyelmet, szeretetet, mindennapi örömeinket és szenvedésünket. Elkerülné a figyelmünket, hogy maga az Isten van bennünk. Sok-sok szimbólumra van szükség, hogy a tények hatalma ellenében higgyünk abban a titokban, hogy Isten belépett világunkba.

Fotó: Domananics Ákos

Karácsonyfát állítunk, gyertyákat gyújtunk, karácsonyi énekeket éneklünk; mindezek képszerűen hirdetik Isten megtestesülésének titkát. Meghitt dallamaikkal megértetnek valamit abból, hogy világunk Isten eljövételével megváltozott, és benne

egy kicsit otthon érezhetjük magunkat. Amikor e dalokat énekeljük, új lehetőségeknek adunk teret önmagunkban: a szeretetnek, gyengédségnek, a rácsodálkozás képességének, a meghatódottságnak és az érzelmeknek. Megénekeljük a jászolban fekvő isteni Gyermecket, hogy kifejlődjenek bennünk a gyermek tulajdonságai: a nyitottság, az elevenség és őszinteség, az üdeség és romlatlanság.

Isten bennünk születik meg, amit Angelus Silesius e jól ismert szavakkal fejezett ki: „Szülessen meg bár Krisztus ezerszer Betlehemben, ha benned nem születik meg, örökre elvesztél.”

Belső csendünkben születik meg Isten a lélek legbelsejében, az értelem parányi szikráiban születik meg. Ahol a lélek a legtisztábbat, legnemesebbet és leggyengédebbet képes nyújtani, ott kell megtörténnie: a mély hallgatásban, ahová semmilyen teremtmény és semmilyen kép nem jutott be soha.

Megsejthetünk valamit e titokból, ha egyszer karácsonykor csendben leülünk a jászol elé és hagyjuk, hogy az hasson ránk. Ahová se a gondolataink, se a szándékaink nem jutnak el, ott van a jászol bennünk. Ott pihen az isteni Gyermecek. Isten épp oly gyengéden, alig észrevehetően van bennem, mint ez a gyermek. Ha Isten gyermekként bennünk él, akkor a gyermek titkából valami belénk is áthatol. Csendesek, óvatosak és gyengédek leszünk. A gyermekben felfedezzük saját őszinte lényünket, és mély béke tölt el, ha a hallgatásban eggyé váltunk önmagunkkal.

Schrenk Éva Ünnepváró című versével tiszta szívből kívánok minden kedves olvasónak, családtagjaiknak, szeretteiknek Istentől megáldott Békés Boldog Karácsonyi Ünnepeket!

Közeledik Karácsony ünnepe, mikor Jézus, a Krisztus megszülete.

Kellett egy Megváltó a világnak: Isten feladatul adta egyszülött fiának.

Emberként jött el a földre, közénk, hogy világítson, s tűnjön el a sötét.

Példája mind a mai napig élő, s ható, ha rátekinünk tudjuk, hogy mi való.

De Ő több volt: maga volt az Isten, ki szenvedett, s meghalt értünk a kereszten.

Karácsony estéjén gondoljunk erre is! Hogy Jézus az embert ennyire szereti.

S mikor fellobban a gyertyaláng, szád rebegje el: Mi Atyánk...!

Brezina Balázs plébános

Önkormányzati beszámoló

Az önkormányzatok működtetése a forráshiány miatt nem könnyű feladat. Az idei évben azonban több kormányzati intézkedés következtében még inkább nehezített pályán kellett mozogni. Aller Imre, községünk polgármestere a 2017. december 12-i Közmeghallgatáson értékelte a 2017-es évet.

Ebből közlünk részleteket.

„Az elmúlt évek takarékoskodásának köszönhetően a 2017-es évet mintegy 50 millió forintos pénzmaradvánnyal kezdtük, melyet leginkább fejlesztésekre és pályázatok önrészére kívántuk fordítani. A kormány két intézkedése azonban keresztülhúzta terveinket, és szinte lenullázta ezt a tartalékot, mivel 2017. január 1-től jelentősen felemelte mind a minimálbér összegét, mind pedig a garantált bérminimumot. Ezen bérintézkedések következtében – a közalkalmazottak és köztisztviselők rendkívül alacsony bérezése miatt – a szociális ágazatban és az önkormányzat hivatalában dolgozók több mint 50%-ának bérét kellett a garantált bérminimumra és minimálbérré emelni, mert sajnos nem érték el ezen összehatárokat.

Az ilyen jellegű központi bérintézkedések fedezetét eddig az önkormányzatoknak megtérítették, de ebben az évben csak június végére dőlt el, hogy kompenzációban részesülnek ugyan az önkormányzatok, de nem a teljes pluszkiadás erejéig. Ezen kívül a kormány a helyi iparüzési adó terhére adta a fuvarozóknak azt a kedvezményt, hogy már nem csak a hazai, hanem a külföldön megfizetett útdíj 7,5 %-át is levonhatják a helyi iparüzési adójukból, így az adóbevételeink is jelentősen visszaestek, hiszen 16 millió Ft-ot iparüzési adó túlfizetés címén még vissza is kellett fizetni a fuvarozóknak. Az útdíj miatt adott kedvezményt azonban nem vették figyelembe az adóerő-képesség megállapításánál, így még további 10 millió forintot le is fölöztek.

Ezt a problémát jeleztük az illetékes minisztériumoknak, melyek az iparüzési adó visszafizetési kötelezettség teljesítése érdekében pályázat benyújtását javasolták a „Rendkívüli önkormányzati támogatás”-ra. Ezt meg is tettük, ennek ellenére sajnos csak a megpályázott összeg ¼-ed részét ítélték meg támogatásként önkormányzatunk részére. Júniusban végül juttattak pénzt a központi bérintézkedések kompenzálására, és ezáltal a mérlegünk valamelyest javult. Az intézményeink működtetése azonban a szigorú, takarékos gazdálkodásnak köszönhetően nem került veszélybe.

A fejlesztésekre leginkább az Európai Unió pályázatok nyújtanak fedezetet. Sok pályázatot nyújtottunk be több-kevesebb sikerrel, de arra büszke vagyok, hogy a visszautasítás oka soha nem az volt, hogy a benyújtott pályázati anyag nem felelt meg a követelményeknek, vagy szakmaiatlan volt. A családi bölcsődék udvarának felújítása és a Szociális és Gyermekegészségügyi Alapszolgálati Központ informatikai fejlesztése már zajlik is, míg a piactér engedélyeztetési fázisban van, ott jövőre kezdődik meg az építkezés. Az orvosi rendelő felújítására, a Deák utca vízvezetésére és az óvoda udvar fejlesztésére benyújtott pályázatainkat elutasították; míg az Ipari park infrastrukturális fejlesztésével kapcsolatban fonák helyzet alakult ki. Itt ugyanis az volt az elutasítás indoka, hogy a nyertes csornai ipari park pályázatnak ilyen közel nem szabad konkurenciát állítani, azonban valójában a csornaiak sem nyertek. Így ezt a döntést is minden lehetséges fórumon megfellebbeztük, és biztató jeleket látunk arra, hogy sikerrel jártunk. (A közmeghallgatást követő napon meg is kaptuk az értesítést a 270 millió támogatásról.) A 250 millió forintos EFOP.1.5.2-16. pályázatunk esetében viszont már az igenlő döntést is megkaptuk, így a Kóny gesztorságával hét község összefogásával megvalósuló képzések, tréningek, rendezvények jövőre megindulhatnak.

A jövő év sem ígérkezik könnyűnek, azonban ahogy eddig, úgy továbbiakban is munkatársaimmal együtt mindent megteszünk községünk fejlesztéséért és a támogatott projektjeink megvalósításáért.” Cs. G.

„Mindenki alig várta már, hogy jöjjön a szerda”

– beszélgetés Máté Sándorné Marika néniel, a Piros Rózsa Nyugdíjas Klub egykori vezetőjével

Korábbi lapszámainkban új sorozatot indítottunk, melyben községünk azon lakóit, egyesületeit mutatjuk be, akik kiemelkedő közösségi munkájukkal hozzájárultak falunk mindennapjainak szebbé, hasznosabbá tételéhez, és ezzel kiérdemelték, hogy Kónyi Községért Díjjal ismerjék el tevékenységüket. 2007-ben Máté Sándorné vehette át a megtisztelő elismerést a Piros Rózsa Nyugdíjas Klubban és annak vezetőjeként végzett tevékenységéért. Marika néniel életéről és a klubban végzett munkájáról beszélgettünk.

– Először fiatalokáról meséljen kicsit, hol született, honnan származik?

– Csapodon születtem immár 80 évvel ezelőtt. Ez a falu igen jó hely volt, míg volt rendes vonatközlekedés Celledömök felé, aztán azt megszüntették. Csapodon kezdtem az iskolát, de Sopronba jártam ötödik-hatodikba, mert a háború alatt a faluban lebombázták az iskola épületét. Hetedikre aztán kész lett az új, de Én visszamentem Sopronba a Közgazdasági Technikum kereskedelmi tagozatára. A technikum akkor még négy ágazati iskolával rendelkezett, a kereskedelmen kívül Sopronban volt a mezőgazdasági, Győrben meg az ipari és a pénzügyi. Mikor itt végeztem, akkor közvetlenül a Kereskedelmi Minisztérium alá tartoztunk. Így az érettségi bizonyítványba beleírták, hogy gyakorlatra melyik nagykereskedelmi cégnél kell jelentkezni. Onnan aztán egy évig el se mehettünk, de nem is küldhettek el minket. Én Győrbe kerültem a Fűszért központba, ami akkor a Baross híd mellett állt, aztán 15 évvel később, mikor eljöttem, több nagykervállalat központját is kihelyezték az akkori Ipari Parkba.

– A Fűszérnél mi volt a munkája, mivel foglalkozott?

– Nekem ott kimondottan szakfeladatam volt. Egész Győr-Moson-Sopron Megyébe szállítottunk árut boltokba, közületekbe, minden 10. nap mentünk ugyanarra a településre. A raktárosok kocsikra összekészítették a rendelést, Én pedig egy összesítőre kocsinként összeírtam, és arról készültek a számlák. Ebből derült ki, hogy egy településre mennyi áru került. Az érettségi után meghatározták, hogy egy hónapot kell eltölteni minden raktárban, hogy ott megismerjük az árukat. Le kellett mézözni őket, hogy megfelelnek-e a minőségi követelményeknek. Egy év alatt végigjártam az összeset, és mindegyik raktár elszámolását rám tudták bízni. Így aztán bárki hiányzott, tudtam helyettesíteni. Akkor a főnököm behívott, hogy mik az elképzeléseim, mert letelt az esztendő, innentől nem rendelkeznek fölöttem. De ő úgy képzelte, hogy szeretné, ha ott maradnék. Akkor még volt egy elosztó fiók Sopronban a Széchenyi téren, úgyhogy azt mondtam neki, szeretnék közelebb kerülni a szüleimhez. De Győrben nagyon ragaszkodtak hozzám. Akkoriban évente terv szerint, létszámot kellett csökkenteni. Az aztán mindegy volt, hogy utána februárban már vissza kellett venni valakit, mert hiányzott a munkaerő. Szóval a főnök azt mondta, (hiába, hogy én leszek a legfiatalabb munkaerő), amíg ő lesz a főnök, addig nem kell attól félnem, hogy engem – ahogy akkoriban mondták – raciznak. Végül aztán maradtam.

– Ekkor még Csapodon lakott?

– Nem, mivel nem tudtam volna bejárni, így azután albérletben laktam Győrben. Még azt is a cég szerezte, csak maradjak ott. Így aztán 15 évig, egészen 1970-ig a Fűszérnél dolgoztam. Akkor szólt a Máté Dezső, hogy nem akarok-e a kónyi ÁFÉSZ-hez jönni. Számviteli osztályvezető lettem, és itt is dolgoztam a nyugdíjig. Egyébként kónyi lakos úgy lettem, hogy

az albérletben a háziasszonyom a vagongyárban dolgozott, és benne volt a vagongyári énekarban is. Oda felvettek engem is, és ott ismerkedtem össze kedves férjemmel, aki kónyi volt. 1957-ben Mária-napkor volt az eljegyzésünk, és 1958. február 18-án megesküdtünk. Azóta élek itt, úgyhogy én már tősgyökeres idetartozó vagyok. Először a Köztársaság utcában laktunk anyósoméknál, aztán négy év után építkeztünk. Akkor mérték ki a telkeket itt a Dózsa utcában, így építkeztünk ide. Három gyermekünk született, Sándor, Gábor meg a Kati.

– A Kónyi Községért Díjat a nyugdíjas klubban végzett tevékenységéért kapta. Hogyan került kapcsolatba a klubbal?

– Még aktív dolgozó voltam, mikor szervezett a klub egy három napos kirándulást Pécsre. Nem telt meg a busz, mert három napra annyira nem kapkodtak érte. Megkérdeztek, nem akarnék-e elmenni velük, én meg jelentkeztem. Akkor mondogatták, hogy iratkozzak be én is a klubba. Aztán rábeszéltek, arra is, hogy ha tag vagyok, akkor például mindig mehetek velük kirándulni. 1990-ben be is iratkoztam. Akkor még dolgoztam, így minden alkalommal nem tudtam ott lenni. Akkoriban még minden szerdán tartottunk klub foglalkozásokat, és amikor később klubvezető lettem, akkor is minden szerdán találkoztunk. Aztán 1992-ben nyugdíjba mentem, és rendszeresen járni kezdtem.

– Hogyan lett a klub vezetője?

– 1993-ban Marcsi néni, az akkori klubvezető kapott egy levelet, hogy ha még abban az évben elmegy a nyugdíjas otthonba Sopronba, akkor nem kell neki belépési díjat fizetni. Valami egymillió forint lett volna, és azt nem tudta volna előteremteni. Úgyhogy ő még abban az évben elment, és felmerült, hogy ki legyen az utódja. A Máté Panni szeretett volna az lenni, de Marcsi néni azt mondta, akkor lenne nyugodt, ha én lennék az új vezető. Végül titkos szavazás volt, ahol mindenki rám szavazott. A Panni egy darabig haragudott rám, pedig én annyira nem is akartam ezt az egészet. Akkoriban úgy is elfoglalt voltam, mert a nyugdíj mellett a Csikai Jósánál is dolgoztam, a Diana étteremben a személyi ügyeket intéztem. Később aztán a Panni is megbékült, mert igazából az zavarta, hogy ő kezdetektől klubtag volt, én meg lényegében két éve kerültem oda. Aztán 15 évig vezettem a klubot, 2008-ban adtam át Gizinek. Akkor már úgy voltam vele, hogy a kirándulások szervezése meg mások annyi utánajárását igényelnek, hogy az már sok nekem. Meg aztán beteg lettem, és már a hetvenedik évemben voltam. Mindig arra gondoltam, hogy Marcsi néni is 72 éves volt, mikor elment, nekem is ideje valamit leadni. Aztán mikor jobban lettem, morogtak is nekem, hogy minek kellett lemondanom. Mondtam nekik: „Éppen jó időben volt ez! Mindent akkor kell abbahagyni, mikor még szívesen, szeretettel gondolnak rá, nem akkor, mikor már kiutálják az embert.”

– Milyen volt a nyugdíjasklub az Ön idejében?

– Az a helyzet, hogy akkor még teljesen más volt a létszám, 50-60 tag, de előfordult olyan is, hogy 76-an voltunk. Akkor nem volt úgy, hogy fele fiatal, fele idős, fele így, fele úgy. Olyan egyforma gondolkodású emberek jártak akkor, nagyon összetartottunk, úgyhogy azt nem is lehet visszahozni, mert ezt csak azzal a társasággal lehetett. Mindenki alig várta már, hogy jöjjön a szerda, mindig tele volt a helyiség. Ha egy szerda elmaradt, már mo-

rogtak, hogy miért. Most jóval kevesebben vannak, hiába is fáradozik rajta Gizi, ezzel a létszámmal nem tudja azt a légkört megteremteni, mint mi. Mind olyan hetven év körüli emberek voltunk, abból a korból, hogy még örültünk egymásnak. A politika sem szaggatta úgy széjjel az embereket. Nagy kártyapartik voltak, három ilyen társasággal. Ők már azért siettek, hogy minél jobb helyet foglaljanak maguknak, és játszottak egész idő alatt. A férfiak sokszor összeültek, nótáztak, szórakoztatták a társaságot. Aztán nagy névnapokat is tartottunk. Bár a napján is köszöntöttük a tagokat, de havonta össze is vártuk egy napra mindet és megünnepeltük. Mind hozta a süteményeket, az italokat, üdítőket. Amikor az ünnepek voltak, az biztos, hogy 7-8 klubtag mindig szerepelt. Egy ének, egy vers, aztán ott volt a humoristánk, a Pali, ő vicceket mesélt. Mindig megkérdeztem, ki akar szerepelni, és abból összeállítottam a műsort. Perlaki Árpád állandó meghívott vendég volt, és mindig ő zenélt nekünk. Soha nem volt olyan, hogy nekem zenészt kellett fogadnom. Viccelődött is az Árpi, hogy nálánál jobb zenész létezik, de olcsóbb nem. Abban az időben a ménfőcsanakai klubbal tartottuk a kapcsolatot, minden évben mi mentünk oda tavasszal, ősszel meg ők jöttek ide. A Faluház nagyterme mindig tele volt, olyan száz

körül is összegyűltünk. Azt a légkört már sajnos nem lehet visszahozni, mert azok az emberek hiányoznak, akik ezt megteremtették. A maiak is hiányolják azt a szeretetet és azt a ragaszkodást, amit éreztünk egymás iránt.

Cs. G.

Őszidő – idősek napi rendezvény

Köny Község Önkormányzata idén is vendégül látta a település időskorú lakóit. Az ünnepségre minden 60 év feletti helyi lakos meghívót kapott, és az idősebb korosztály tagjai szép számmal képviseltették is magukat a rendezvényen. **Aller Imre** polgármester elsőként a megjelenteket köszöntötte, majd ezt követően **Némethné Hajzer Marietta** jegyző asszonnyal együtt Köny legidősebb asszonyát és egyben lakóját **Kovács Sándornét**, – sajnos nem tudott részt venni a rendezvényen – és községünk legidősebb férfi lakosát a 97 éves **Czakó Flóriánt**, akit nagy tapszal és szeretettel üdvözöltek a vendégek is.

követte, aki legnagyobb slágereivel, többek között a Fekete vonattal és az Utánam a víz-özönnel szórakoztatta a nagydeműt.

A műsort a csornai Pántlika néptánc együttes lendületes műsora zárta. A szórakoztató programok után az önkormányzat uzonnával látta vendégül a szépkorúakat, és a legkitartóbbak még mulathattak Horváth Dénes és Rózsa Lóránt zenéjére is.

A köszöntők után ünnepi műsorral ajándékoztuk meg a kedves megjelenteket. Először a Piros Rózsa Nyugdíjas Klub fiatalokkal kiegészített kórusa énekelt, majd Bertalan Péter előadóművész játszott harmonikán régi, szép slágereket.

Őt a program első meglepetésvendége, a Táncdalfesztiválok egykori sztárja, Poór Péter

Falunk legmagasabb kort megért asszonya a 102 éves **Kovács Sándorné Gizi néni**, akit idén is otthonában november 14-én köszöntött az önkormányzat nevében **Aller Imre** polgármester és **Némethné Hajzer Marietta** jegyző, az idősek napja alkalmából. Legjobb tudomásunk szerint ilyen magas kort még sohasem élt meg községünkben senki. Gizi néni november 25-én életének 103. évében elhunyt.

Sajnos településünk eddigi legidősebb férfinja, **Bojnár Sándor** szintén nemrégiben távozott közülünk. Nyugodjanak békében!

Irodalmi arcképvázlatok

Az irodalom, benne a költészet, évszázadokon át összetartó erőt jelentett és jelent ma is minden nemzet, köztük a mi nemzetünk sorsának alakításában, a nemzeti – hazafias érzés és tudat, az erkölcs formálásában. Rovatunkban; kerek évfordulókra emlékezve, vagy különleges aktualitásuk miatt nagy költőinket, íróinkat, politikusainkat idézzük meg, mutatjuk be. Most Tompa Mihályra emlékezünk, születésének 200. évfordulóján.

Tompa Mihály (1817-1868) Petőfi és Arany oldalán a népies irodalom „triászának” harmadik alakjaként él irodalmunk köztudatában. No és meghurcoltatásai raboskodása miatt az önkényuralom magyarsága méltán nevezte

A gólyához költőjének.

1817. szeptember 28-án született, Rimaszombatban. Ősei nemesek voltak, nagyszülei azonban már csak pár holdas parasztok. Anyja fiatalon meghalt, apja a foltozó

varga újra megnősült, s a gyermek gondját - kénytelenségből - a nagyszülők vállalták magukra. Egész élete szakadatlan kín; hogy orvosai nem ismerték fel baját; önmarcangoló gondolatok, hogy nem méltányolják annyira amennyire megérdemelné; sóvárgás a családi tűzhely után; hogy gyermekeiket már kiskorukban elvesztette.

A negyvenes évek elején pályaválasztási gondokkal küszködött. Patakon elvégezte a jogi, a bölcsészeti és a teológiai tanfolyamot, Petőfi azonban bízta, hogy menjen Pestre, ne vállaljon hivatalot, egyedül a költészetnek éljen. S milyen hasonló a mentalitása Arany-nak és Tompának is, mindkettőben felmerül a gondolat, hogy felhagy a költészettel... Mily nagy ajándék a költészetünknek, hogy kitarítottak. Tompa 1845 decemberében a fővárosba utazott, hogy kiadja mondáit, de gondolt jogi tanulmányai befejezésére is. Betegsége ismét elhatalmasodott rajta, és sem a felépülése, sem az íróbarátok, sem a Népregék, népmondák páratlan sikere sem tudta Pesthez kapcsolni. Elfogadja a bejei egyházközség meghívását, s utóbb Kelemérben, majd Hanván lelkészkedett élete végéig. Sok bánatalom, apró bosszúság érte partársai részéről, s amikor A gólyához

című költeményéért letartóztatták a Bach korszakban, attól is tartania kellett, hogy esperese felfüggeszti állásából.

1847 Európa szerte ínséges esztendő volt, Tompa a falusi pap sokat láthatott a nép szenvedéséből, nyomorából, mélyen átélhette a földesúr-jobbágy ellentétet. Ezt fejezi ki, fogalmazza meg A hangyákhoz, című versében: a hangyák és az emberek közötti különbségeket. A hangyáknál mindenki dolgozik, közös a munka a „szerzemény”, egymást védik, mindenük közös, az emberek felfalják egymást, veszélyben lopnak, áruba bocsátják lelküket, hazájukat. Tompa odaadással azonosul 1848 eszméivel, ódával üdvözli márciust, Ünnepe című versében „világ-ünnepnek” nevezi, s a veszélyérzet alakítja ki nála a riadó, toborzó költeményeit. „Ha szükség lesz rám, szívesen megyek” - írja. Az egész nemzethez szól, Előre című verse, s Ő is megy: a rimaszombati népfelkelőkkel vesz részt a schwechati csatában. Maradéktalan odaadással éli végig a lázas időket.

1848-49 forradalmának és szabadságharcának bukása után is őrzi verseiben a nemzeti eszméknek és a nemzeti függetlenségnek a gondolatát. A forradalom eszmeisége mutatkozik meg költészetének legfontosabb korszakában, az 50-es évek un. allegóriáinak szakaszában is. Tompa számára a természet és a természet jelenségei csupán ürügyül szolgálnak, hogy a cenzúra által üldözött mondanivalóját kifejezze bennük: hogy a gólyával üzenjen a bujdosóknak délre; „Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk, / Mint oldott kéve széthull nemzetünk” (A gólyához), hogy még aktívabb írásra buzdítsa a távozni készülő költőket; „zengjék a jövőt”, mert a dal nyomán „hamarabb kihajt a holt berek” ... és „fiaim csak énekeljete” (A madár fiaihoz)

Az 1850-es években verseiben megszólal a megrendült ember keserősége és a halálvágy. Mintha életkedvét is szétzúzta volna a nagy remények összeomlása, s első gyermekének korai halála (Pünkösöd reggelén, Tornácmon). Menekül a családdhoz, a borhoz, a barátokhoz, a természethez. Nemzete sorsát egyetemes történeti elvvé általánosítja: a „nemzetjog szóbeszéd csak”, az erő, az erőszak uralkodik mindenütt, s a gyenge sorsa járom, elnyomatás. (Hívős szél fú...) Ekkortájt szinte egyedül ad hangot a magyarság belső széthúzásának, és vádolja a megalkuvókat az idegen hatalomnak való behódolásért.

1853-tól fokozatosan átalakul költészetének tematikája. Bizonyára tartózkodóbbá tette, hogy kétszer is meghurcolták a már említett

Tompa Mihály: A gólyához

Megenyhült a lég, vídul a határ,
S te újra itt vagy, jó gólyamadár!
Az ócska fészket megígazgatod,
Hogy ott kikölthessd pelyhes magzatod.

Csak vissza, vissza! meg ne csaljanak
Csalárd napsúgár és siró patak;
Csak vissza, vissza! nincs itt kikelet,
Az élet fagyva van s megdermedett.

Ne járj a mezőn, temető van ott;
Ne menj a tóba, vértől áradott;
Toronytetőkön nézvény nyughelyet:
Tüzes üszökbe léphetsz, úgy lehet.

Házamról jobb ha elhurcolkodom. -
De melyiken tudsz fészket rakni, hol
Kétség'ésést ne hallanál alól
S nem félhetnél az ég villámitól!

Csak vissza, vissza! dél szigetje vár,
Te boldogabb vagy, mint mi, jó madár.
Neked két hazát adott végzeted;
Nekünk csak egy – volt! az is elveszett!

Repülj, repülj! és délen valahol
A bújdosókkal ha találkozol:
Mondd meg nekik, hogy pusztulunk,
veszünk,
Mínd oldott kéve, széthull nemzetünk...!

Sokra sír, sokra vak börtön borúl,
Kik élünk, járunk búsan, szótlánul;
Van aki felkel és sirván, megyen
Uj hont keresni túl a tengeren.

A menyasszony meddőségért eped,
Szüle nem zokog holt magzat felett,
A vén lelke örömmel eltelik
Hogy nem kell már élni sok ideig.

Beszéld el, ah...! hogy... gyalázat reánk!
Nem elég, hogy mint tölgy kivágatánk:
A kidúlt fában őrlő szű lakik...
A honfi honfira vádaskodik.

Testvért testvér, apát fiú elad...
Mégis, ne szójon erről ajakad,
Nehogy, ki távol sír e nemzeten:
Megútálni is kénytelen legyen!

1850

versért: először 1852 közepén, másodsor 1853 elején töltött hónapokat Kassán vizsgálati fogságban. Nem ítélték el, de másodsor Hamvára internálták. 1854 májusában kapta vissza szabadságát. Az évtized közepétől - a rendőri atrocitások miatt is - kibontakozik az ellenállás passzív formája... Tompa is hirdeti a társadalmi összefogást (Fent és alant, Falusi kép.). Fegyveres harcra buzdít, a Kincskeresők; a nemzeti gyász komor színeit festi a Puszpáng-hoz; 1857-ben pedig megírja a Bach-korszak egyedül álló szatírját: a Boldog szigetet.

1853-59-ig a fő ágat mégis a magánéleti téma képviseli. Mély líraisággal szólaltatja meg a családi boldogságot, a házi tűzhely varázsát, a barátságot, a világtól való elzárkózást. (Itthon

vagyok, Madárfészek, Nyári estén, Nyárban...) Ezekben az években bontakozik ki Tompa hangulatköltészet is: Őszi tájnak..., Ne hívj..., Ősszel...) Tompa családi életének valóban a legboldogabb időszak volt e néhány év.

Az 1860-as évektől Tompa ódáival a kor megújuló politikai mozgalmához kapcsolódik: az Egy könyv olvasása közben, a szabadságharc történetére tekint vissza, s az 1861-es országgyűléshez fűződő reményeket hirdeti meg. Ez a korszak váratlanul, s nagy erővel hozza vissza Tompa költészetében a szabadságharc emlékét... A gyászoló az anyához szól, aki három fiát veszítette el a szabadságharcban... De ennek a korszaknak legmagasabb rendű kifejezése az Új Simeon a nemzeti reménységek látnoki

allegorikus-óda kifejezése... és Tompa patrióta eszmeiségének tetőpontjaként megjelenő másik nagy allegóriája az Ikarus óda, mely még egyszer felidéri a szabadságharc hősiességét, még egyszer igazolja a derékba tört nagy vállalkozás értelmét, s a jövő hitét hirdeti meg.

Életének utolsó két évében már egyre ritkábban ír - bár a kiegyezés táján benne is feltámadnak az illúziók, s a kassai iparkamara felkérésére 1867-ben verssel üdvözlö az uralkodót (Isten hozott). Elhatalmasodik rajta a betegség, szenvedései szinte emberfelettiek voltak: 1868 július 29-én halt meg. Többet érdemelne a hálátlan utókortól.

Most A gólyához című forradalmi versét adjuk közre. *Dr. Boros István*

Megemlékezés 1956-ról

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 61. évfordulóján községünk lakosai ismét összegyűltek a Faluházban, hogy megemlékezzenek a történelmi esemény hőseiről és mártírjairól. Az ünnepség a Himnusz elénekelésével kezdődött, majd az iskola énekkara **Varga Pálma** vezetésével adott elő több szép dalt, melyekben szólót énekel **Németh Alexandra**, **Németh Emma** és **Horváth Lilla Rafaéla**.

Ezután **Tuba Csilla** óvodavezető, önkormányzati képviselő ünnepi megemlékezése következett. „Nem tudom, elgondolkoztak-e már azon, hogy mitől annyira különleges 1956 forradalma. Mi teszi megkülönböztethetővé minden más eseménytől. Talán az, hogy azokban az októberi napokban a jelent maga alá gyűrte a jövő, a mánál fontosabb lett a holnap. A forradalom hősei kizökkentették az időt az örök jelen állapotából. (...) Az 1956-os forradalom történelmünk azon ritka pillanatai közé tartozott, amikor szinte az egész

ország egy emberként lépett fel a közös ügy érdekében. A közös ügy a sztálini típusú diktatúra elsöprése és a megszálló szovjet csapatok kivonása volt. (...)

Minden résztvevő úgy érezte, hogy történelmet ír. És valóban azt tették. Történelmet írt a miniszterelnök és a kormány, miközben megpróbálták a forrongó országot irányítani. Történelmet írtak a munkástanácsok tagjai, akiket saját társaik demokratikus úton választottak meg annak érdekében, hogy a gyár valóban a dolgozóké legyen. A szó igazi értelmében történelmet írtak az írók, az újságírók, a művészek, akik évek óta először alkothattak szabadon. És történelmet írtak az október 23-án utcára vonuló egyetemista és középiskolás diákok, akik közül sokan fegyvert is fogtak később. De történelmet írtak azok is, akik ledöntötték a gyűlölt Sztálin-szobrot és leverték a kommunista diktatúra jelképét, a vörös csillagot a középületekről. (...)

Ma azok emléke előtt tisztelgünk, akik azért áldozták fel szabadságukat sőt életüket is, hogy megteremtsenek egy szabad, független demokratikus országot. Nem rajtuk múlt, hogy akkor, 1956-ban ez nem sikerülhetett. Mégis hatalmas részük volt abban, hogy az 56-os forradalom eszméi 1989-ben a rendszerváltással, majd az oroszok kivonulásával betelje-

sedtek, és ma egy szabad országban, békében élhetünk”

Az ünnepi beszédet követően az iskola 8. osztályos diákjai emlékeztek meg a forradalom hőseiről, majd Veér György karnagy vezetésével az Erkel Ferenc Énekkar lépett színpadra. Az ünnepség, melyen méltóképpen emlékeztünk meg a forradalom és szabadságharc eseményeiről, a Szózáttal zárult.

„ÚJ LÁTÓSZÖG”

„Bemutathattam kutatási eredményeimet különböző nemzetközi konferenciákon”

BESZÉLGETÉS MOZGAI VIKTÓRIÁVAL

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan Kónyban élő, vagy Kónyból elszármazott, de falunkhoz, szülőfalujához kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok miatt – munkájuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük... – érdekesek lehetnek olvasóink számára. Jelen számunkban Mozgai Viktória geológust mutatjuk be.

– Nem biztos, hogy minden olvasónk ismer, először azt meséld el, hogyan kötődsz Kónyhoz?

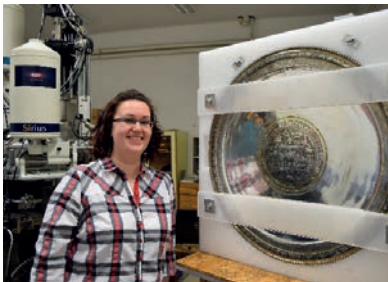
– 18 éves koromig itt éltem Kónyban a szüleimmel. 2009-ben költöztem Budapestre egyetemi tanulmányaim végett, azóta is ott lakom, de ha csak tehetem, hazajárok meglátogatni a családomat.

– Mivel foglalkozol, milyen iskolákat végeztél?

– A Kónyi Általános Iskola után Győrben, a Révai Miklós Gimnáziumban tanultam tovább humán-német szakon. Ezt követően az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karára mentem, ahol 2012-ben földtudományi kutatóként, majd 2014-ben okleveles geológusként végeztem.

– Mi egy geológus feladata?

– A geológia a Föld felépítésével, szerkezetével, és történetével foglalkozó természettudomány. Egy geológus ismereteit a nyersanyagkutatás, a bányászat, a környezetvédelem, a vízgazdálkodás területén, sőt még az építőiparban is hasznosítani tudja.

Az egyetemen különböző szakirányok közül lehetett választani, például földtan-öslénytan szakirány, vagy hirogeológia-szénhidrogénföldtan-környezetföldtan szakirány. Én az ásványtan-kőzettan-geokémia-szilárd ásványi nyersanyagok-archeometria szakirányt választottam. Ezen belül a különböző típusú ércesedések keletkezésével, geokémiájával, ásványtanával foglalkozom. Diplomamunkámat a Parádfürdő környéki arany-ezüst-ólom-cinkércesedésből írtam.

– Most is ezen a szakterületen dolgozol?

– Részben igen. Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy jelenlegi munkámban a természettudományok mellett, a másik nagy érdeklődési területemnek, a történelemnek/régészetnek is jelentős szerep jut. 2014 óta a Magyar Tudományos Akadémia Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetében dolgozom az Archeometriai Kutatócsoport fiatal kutatójaként.

Az archeometria az emberi kultúra tárgyi emlékeinek anyagtanai kutatásával foglalkozó tudomány. A kutatócsoport tagjaként főképp régészeti fémleleteket vizsgálók. 2015-ben kezdtem el doktori tanulmányaimat.

Kutatási témám a késő-római pannóniai ezüstleletek anyagtanai kutatása, köztük a Seuso kincs immár teljes ismert 14 tárgyának vizsgálata is. A Seuso kincs az egyik legjelentősebb ismert késő-római ezüstlelet. Kutatásunk fő célja a tárgyak pontos anyagának meghatározása, a tárgyak csoportosítása, a készítésükhöz felhasznált ezüst származási helyének behatárolása, továbbá készítéstechnikai rekonstrukció. A tárgyak ezüstanyaga mellett a különféle alkalmazott díszítési technikákat is vizsgálom (aranyozás, niellóberakás). Eredményeinkkel hozzájárulunk

a késő-római ezüstművesség jobb megismeréséhez.

– Milyen kutatásokat végeztek az Intézetben?

– Intézetünkben a kulturális örökség kutatása az 1990-es évek eleje óta folyik. Ezen időszak alatt nagy gyakorlatra tettünk szert a kerámia-, máz-, üveg-, kőzet-, habarcs-vakolat-, fém-, csontanalitika területén. Emellett jelentős szerepet vállalunk a műemlékek anyagai és mállási folyamataik feltárásában.

– Mennyire elterjedtek az ilyen leletek hazánkban, lehet-e ilyeneket még találni?

– Hazánkban rendszeresen zajlanak régészeti ásatások, melyekből szép számmal kerül elő értékes leletanyag. Nem is olyan rég több szenzációszámba menő, különleges lelet is előkerült, melyekről lehetett hallani a médiában is. Ezen kívül kiemelkedően szép gyűjtemények találhatóak a múzeumokban is, melyek még mindig vizsgálatra várnak, és számos fontos kutatás tárgyai lehetnének.

– Hogyan lehet ilyen nagy értékű kincsek anyagát vizsgálni anélkül, hogy károsodást szenvednének?

A munkánkban ez az egyik legnagyobb kihívás, hiszen pontos, reprezentatív, értékelhető eredményt kell kapnunk, anélkül, hogy a tárgyakban jelentős kárt tennénk. Ma már számos olyan technika áll rendelkezésre, melyekkel roncsolásmentesen, mintavétel nélkül vizsgálhatjuk a tárgyakat. Természetesen, hogy milyen módszert alkalmazunk, az függ a megválaszolandó kérdéstől is. Az egyik, világszinten is leggyakrabban alkalmazott módszer a hordozható röntgenfluoreszcens spektrometria, amit a „kurátorok álomműszerének” is neveznek. A műszer nagy előnye, hogy a tárgyakat roncsolásmentesen, a helyszínen, a múzeumban tudjuk vizsgálni. A mérésekből előzetes információt kapunk a tárgyak kémiai összetételéről. Sok egyéb módszer ismert még, melyek ugyan nagyműszerek (tehát nem hordozhatók), de szintén roncsolásmentes vizsgálatokat végezhetünk velük. Bizonyos kérdések megválaszolásához azonban elengedhetetlenek a mintavétellel járó vizsgálatok is. Jó példa erre a fémtárgyak nyersanyaga eredetének meghatározása, melyhez nagyon nagy pontosságot igénylő nyomelem- és izotópmérések szükségesek. Ezekhez a vizsgálatokhoz néhány 10 mg-nyi fémmintát veszünk a tárgyak anyagából, a mintákat pedig egy kifejezetten ilyen jellegű vizsgálatokkal foglalkozó, neves németországi laboratóriumban méretjük meg. A kutatásban nemzetközi kapcsolataink mellett, több hazai, nagynevű laboratóriummal is együttműködünk.

– Hogyan kell elképzelni a folyamatot onnantól, míg megtalálnak egy ilyen tárgyat, odáig, hogy ti elemzitek?

– A régészeti ásatások során megtalált tárgyak a múzeumba kerülnek, onnan pedig a dokumentálást, restaurálást követően a múzeum

Fotó: Dabasi András, Kardos Judit

gyűjteményébe. Az ideális eset az lenne, ha már a kezdetektől lehetőségünk nyílna a tárgyak természet-tudományos vizsgálatára hozzájárulva a régészeti, restaurátori munkához. Arról nem is beszélve, hogy a tárgyakon található anyagmaradványok,

talajmaradványok nagyon sok információt hordozhatnak például az eltemetési környezetről. Sajnos gyakran előfordul, hogy a tárgyak nem hivatalos régészeti ásatásból kerültek elő, hanem illegális módon (ilyen a **Seuso kincs** is!). Ebben az esetben számos információt már elveszítettünk az előkerülési helyről. Kutatócsoportunk a legtöbb hazai múzeummal együttműködik, így a régész, művészettörténész, restaurátor kollégák jelzik, ha természet-tudományos vizsgálatokat szeretnének végeztetni. Ilyenkor a feltett kérdések függvényében kiválasztjuk a megfelelő vizsgálati módszert. Legtöbbször egy adott témakör, projekt keretében áll módunkban archeometriai vizsgálatokat végezni.

– A munkádnak köszönhetően sokfelé kell utaznod?

– Igen, nagyon szerencsés vagyok, hogy munkám kapcsán sokfelé utazhatok és a szakma legnevesebb kutatóival találkozhatok. Bemutattam kutatási eredményeimet különböző nemzetközi konferenciákon, például Spanyolországban, Görögországban, Olaszországban, Németországban. Lehetőségem nyílt különböző szakmai továbbképzéseken, tanfolyamokon részt venni, ahol a szakma legnevesebb kutatóitól tanulhattam például a zaragozai egyetemen (Universidad de Zaragoza) Spanyolországban, vagy a londoni egyetemen (University College of London), ahol egy kéthetes kurzus keretében foglalkozhattam a különféle fémtárgyak archeometriai vizsgálatának legújabb módszereivel. Nyáron pedig a párizsi Louvre múzeum kutatóintézetét (Centre de Recherche et de Restauration des Musées de France) ismerhettem meg közelebbről.

– Mi volt az eddigi legnagyobb eredményed, amire büszke vagy?

– Nagy örömmel tölt el és büszke vagyok rá, hogy az Archeometriai Kutatócsoport tagjaként részt vehetek a Seuso kincs kutatásában, és a szakma legnevesebb hazai képviselőivel dolgozhatok együtt. Talán mégis a legbüszkébb egyik új eredményemre vagyok, ami nielló berakásos tárgyakkal kapcsolatos. A nielló egy fényes, fekete színű díszítőanyag, ami a római korban az aranyozás mellett nagyon

közkedvelt díszítési forma volt. Összetételét tekintve ezüst (és/vagy réz, és/vagy ólom), valamint kén elegye. Bár nagyon sok tárgyat díszít, mégis nagyon keveset tudunk a római niellóról, hisz nem maradt fenn korabeli receptúra, vagy leírás a készítéséről. 1983-ban jelent meg egy tanulmány a British Museumban őrzött niellóberakásos leletek vizsgálatáról, melyben megállapították, hogy a római korban egyféle fémot, tiszta ezüst-szulfidot használtak niellóberakások készítéséhez, és kétféle fémből (ezüsből és rézből) készült niellót csupán az 5. század végétől használtak. Doktori kutatásom részeként lehetőségem nyílt a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött niellóberakásos leletek vizsgálatára. Ezek közül az egyik legfontosabb lelet egy ezüst augurbot, ami egykor a madárjósok jelvénye volt. Brigetioiban (mai Komárom – Szőny) került elő, és feltehetőleg a harmadik század végére, negyedik század elejére keltezhető. Ez az egyetlen ismert darab az egész Római Birodalom területéről. A tárgy nielló berakásainak vizsgálatából kiderült, hogy a tiszta ezüst-szulfid mellett, ezüst-réz-szulfid nielló is díszíti. Tehát nem csupán az 5. század végétől, hanem már a római időkben, a 3. században is készítettek kétféle fémből készült niellót. Ezzel egy közel 30 éves állítást sikerült megrendíteni. Ez az eredmény nem csak ebből a szempontból fontos, hanem jelentős a Seuso-kincs kutatásában is. A kincs keletkezéstörténetében vannak vitás kérdések, ezek megoldásához is fontos hozzájárulásnak tekinthető. Remélem, hogy a közeljövőben is lehetőségem lesz még hasonló leleteket vizsgálni, és megerősíteni eredményeimet.

Csikai Gábor

2014-ben a Falunap alkalmából a kiállítás látogatók megsemmisültek Mozzai Viktória ásványgyűjteményét. Gyermeckora óta érdekelte a természet-tudomány, az ásványok. Igazán gyűjteni az egyetem ideje alatt sikerült a terepgyakorlati során. Számos magyarországi, valamint külföldi lelőhelyről származnak a gyűjteményei darabjai. Természetesen nem csupán saját gyűjtésű példányok vannak, hanem ásványbörzék alkalmával is gyarapította azt. Gyűjteménye akkor kb. 600 példányt számlált, ami azóta csak bővült.

HUMORZSÁK – emlékezzünk mosolyogva

A falusi ember először van a nagyvárosban, és életében először lát liftet. Csodálkozva nézi, közben látja, hogy egy idősebb hölgy beszáll, és eltűnik. Néhány perc múlva a lift ajtaja kinyílik és egy fiatal, szép hölgy száll ki. Milyen kár, – kiált fel a falusi ember – hogy nem hoztam magammal a feleségemet!

Kovács kilép a gyógyszerertárból, meglátja a barátját és megkérdezi. – Hogy érzet magad? – Miért kérde? Csodál-

kozik Kovács. Mert a gyógyszerertárból jössz! Azt hittem beteg vagy! Na és, ha egyszer a temetőből látsz kilépni, azt hiszed, hogy halott vagyok?

Jucika maga már öt éve menyasszony. Nem unja ezt a hosszú jegyességet? – Ó, csöppet sem. Tudniillik nem mindig ugyanaz a vőlegényem!

Gyuri az Ikrényi Állami Gazdaságnál dolgozott. Egy alkalommal az igazga-

tó meglátogatta őket munka közben. Gyuri megszólítja az igazgatót a következőképpen. Elnézést igazgató elvtárs! Maga egy tanult okos ember, meg tudná nekem mondani, hogy a Kossuth cigaretta dobozon, az hogy „Kossuth” ez minek a rövidítése? Nézz az igazgató. Nem tudom Gyuri. Minek? „Kurva Oroszok Sok Sanyargatás Után a Tészebe Hajtottatok” (Gyurit ezután 3 hónapra börtönbe zárták.)

Kiss József

„A mi tagságunk már a végtelenig tart”

– bemutatjuk Ominger Vince kőműves mestert, a helyi egyházközség egykori világi elnökét

Újságunk kedvelt rovata az „Életet már megjártam”, melyben községünk olyan időseiről írunk, akik életük folyamán tevékenységükkel elismertté váltak, önzetlenül szolgálták a közösséget. Jelen számunkban Ominger Vincét mutatjuk be.

1938. szeptember 17-én születtem, a családban a második gyerekként, egy bátyám volt, az Illés. A másik testvérem kettőnk között született, de ő sajnos korán meghalt, így aztán ketten nőttünk fel. Édesapám 1901-ben született, és gazdálkodóként dolgozott. Mint más falusi gyerekek, úgy éltünk. Jártam óvodába is, de nem voltam jó gyerek, az biztos, mert ott nem nagyon akartam megmaradni. Szegény édesanyám erre vett fél kiló kockacukrot, hogy egy-két szemenként adogassák oda nekem. Az óvónők viszont oda is adták az egészet egy alkalomra, így a dolog nem vált be. Gyermekkoromból nagyon jól emlékszem a bombázásra, 1944. december 22-én, egy csütörtöki napon történt, akkor hat éves voltam. Édesapám akkor katonaként szolgált, a bátyámat meg egy héttel később vitték leventének, Németországba. Aznap, olyan 5 óra felé kimentünk az udvarra, és bár olyankor már sötétnek kellene lennie, de tiszta világos volt. A Sztálin-gyertyák nappali világosságot csináltak Csécsény felől, aztán jöttek a repülő. Hullott bomba Meleg Imre bátyám földjére, oda, ahol most a Pipitér van. Megbombázták Füziék házát, „Amerikásékat”, ott kilencen haltak meg a pincében. A bombának akkora légnyomása volt, hogy felborította a Szentháromság szobrot is. Ablakok ajtóik itt mind kimentek, utána jöttek segíteni Szabó Pista bácsiék, akik ott laktak a sorompón, és mindent bedeszkáztak.

Mindig is hívő ember voltam, először még a Rákosi rendszerben ministráltam a Rádonyi plébánosnál, aki 1944-ben került Kónyba. Még Bertalan Feri barátommal kezdtük, a Kossuth utcai Bertalan András fiával. Ő azonban nem

maradt itthon, a Dobai Gyulával, Horváth Imivel, meg a Szalai Imivel még 1956-ban elmentek. Dobai Sándor atya máig emlegeti, hogy kint ő fogadta őket. Aztán segített nekik munkahelyet is találni.

Az iskolás évek akkoriban teljesen mások voltak, mint a mai időkben. 1951-ben 13 évesen már olyan munkát kellett végeznünk, mint a felnőtteknek. Akkor még téesz se volt, csak ez a kis magán szegénység. Nem számítottunk se gazdagnak, se szegénynek, pár hold földünk volt, meg ahhoz béreltünk egy keveset. Állataink is voltak, ökreink, teheneink, disznaink, meg úgy minden, ami a falusi háznál általában szokott lenni. Ebből éltünk meg, mert úgy volt, hogy a nagybátyám, édesanyám testvére, Giczey Lőrinc bácsi meghalt és együtt arattunk, összefogtunk így a családban. Édesapám volt az egyik kaszás, utána én szedtem a markot, az Illés bátyám a másik kaszás. A földjeink meg messze feküdtek a csécsényi határban, meg a Rózsásban. Emlékszem, engem belefektettek a szekér aljába, aztán leballagtunk és dolgoztunk egész nap. Az otthoniban voltam egészen 1956-ig. Akkoriban ilyent, hogy nyugdíj, nem nagyon ismertek, apám 1969-ben 69 évesen tudott csak nyugdíjba menni, akkor is úgy, hogy a téeszbeli 10 éve után kapott valamennyit. Akkor 650 forint volt a nyugdíja, mikor pedig 1976-ban elhunyt, 850 forint.

1956-ban szereztem kőműves szakmunkás bizonyítványt Győrben. A bizonyítványom sajnos már nincs meg, mert egy építkezésen nyoma veszett. Abban az évben felvettek a Győri Kecs és Ostyagyárba. Aztán ott töltöttem 39 és fél évet egészen 1995-ig azon az egy munkahelyen. Az 1956-os eseményekből Győrben kimaradtam, mert az előtte lévő napon, október 22-én hétfőn, a kazánoknál bontást végeztünk, ahol megsérült a kezem. A főnököm elküldött az OTI-ba, mert fájt, és meg is dagadt, ott a főorvos felvágta a kezemet, bekötötte, aztán hazamentem. Így csak novemberben mentem újra dolgozni, és annyit

tudtam a dolgokról, amit ott elmeséltek. Itt Kónyban a felvonulásra emlékszem, körbejártuk a falut, elmentünk a templomig, a Keresztutcán meg vissza. Komolyabb akciók, verekedések itt nem voltak.

1958-ban két évre be kellett vonulnom katonának, de utána mentem is vissza a gyárba. Nem sokkal azután, hogy leszereltem, találkoztam Mérő Józsi bácsival, akinek Kónyban volt a rokonsága. Aztán hármunkat-negyűnkent, akik különböző helyeken voltunk katonák, beszervezett a vállalati tűzoltókhoz, ezt is nyugdíjazásomig csináltam. Később tűzoltó-parancsnok is lettem. Kétéves tűzoltó iskolát végeztem. 1978-79-ben Szombathelyre jártunk Győrből négyen. Mi a kekszgyárból ketten voltunk Bugár Miska bácsival. Emlékszem, februárban indult a képzésünk, nagyon kellemetlen időben kellett vonattal mennünk. A vizsga 79 decemberében volt. A pörköltben, ahol a kávé meg a moogyorót pörkölték, voltak kisebb tüzesetek, azon kívül parancsnokként sok egyéb megbízatást is kaptam.

Mikor a főnököm elment nyugdíjba, csoportvezető lettem. Szerettem ott dolgozni, engem is szerettek, tiszteltek a munkatársaim is, a vezetőök is. 1973-ban kaptam egy miniszteri dicséretet, kétszer háromszor pedig kiváló dolgozó is voltam. Közben lettem a mestervizsgát, aztán ki akartam váltani a működési engedélyt, de a Kiosznál mondták, hogy akinek mestervizsgája van, az ne működési engedélyt váltson, hanem iparjogosi tványt. Ezek között nagy különbség volt, mert aki működési engedéllyel rendelkezett, az csak melléképületet csinálhatott például, míg én egyemeletes házat is kivitelezhettem.

Aztán volt nekem egy másik fontos kötődésem is, 1974-ben bevásárolták a katolikus egyház kónyi testületébe. Még a papír is megvan róla, Kacziba József püspök írta alá. Akkor még Temesi Antal, Paszkál atya volt a plébános, őt Vereczkei Tamás atya, majd Borsodi Lajos atya követte. Mikor én a testületbe kerültem, még jóval idősebbek voltak annak a tagjai. Igaz én se voltam már gyerek, 36 éves, de hozzájuk képest nagyon fiatal.

Testületi tagságomnak nemrég volt a negyvenedik évfordulója, erre büszke is vagyok. Az évfordulóra kaptam a püspökségről emléklapot, és Rómából egy pápai áldást is. Itt aztán kónyi viszonylatban sokat tettünk-vettünk. Igaz, nem kónyi ügy, de az egyház segítségével kapcsolatos: a markotai templom felújításában is szerepet vállaltam. Volt nekem itthon komoly mennyiségű kőműves pallóm meg állványom, Lajos atya pedig megkért, hogy tudnék-e ezekből adni, mert kell a restaurátoroknak. Adtam is 60-70 darabot,

„Könytől a nagyvilágig”

– interjú Bertalan András zenész, karvezetővel, a Győri Filharmonikus Zenekar nyugalmazott szólamvezetőjével

Mindketten a Kónyi Általános Iskolába jártunk, ebből adódik az interjú meghitt hangvétele.

– Mindig is büszke voltál kónyi származásodra. Milyenek ezek a kónyi gyökerek?

– Kónyban születtem a második világháború bombázások előtti csendjében. Szüleim és összes felmenőim keményen dolgozó parasztemberek voltak. Első, ismert apai ági őszám, akiről írásos bizonyítékom van, Bertalan György, aki 1770 áprilisában született Kónyban a keresztlevél tanúsága szerint. Gondolom, az ő elődei is már itt éltek. Apai ágon felmenőim anyai családnevei között a Kiss, Czakó, Dömötör, Magyar családnevek szerepelnek, melyek ma is gyakoriak a faluban. Elképzelhető, hogy az elmúlt 2-300 évben a falu jó részével rokonságba kerültem. Családom tragédiája, hogy mindkét nagyapám hősi halált halt az első világháborúban, így szüleim félárván nőttek fel, én pedig nem ismerhettem meg a nagyapai gondoskodást. Gyermekkoromban belém ivódott a falusi élet, a Hany rejtélye, a Sír-tó, a Tündér-tó, melyet többször is átúsztam, de ott maradt a napi sorban állás emléke is a kiló kenyérért.

– A zenei indíttatás hogyan érkezett meg életedbe?

– A zene anyai ágon jött a családba, nagyanyám például szépen hegedült. De fontosak voltak anyám könyvei is: sok volt belőlük, érdekelték, mivel végtelenül nyitott voltam. Apám, ha tehetett, munka közben is énekelt, mivel szép hangja volt. Bátyámmal 56-ban a templom előtt már a verbunkot hegedültük a táncosok lába alá, mert a banda nem érkezett meg. Szokta is mondani Ominger Vince: „emlékszel, ugye András, mikor ti húztátok, én meg táncoltam?”

– Hol végezted zenei tanulmányaidat?

– A 8. osztály után nem tanulhattam volna tovább, pedig jeles tanuló voltam, ugyanis apámat kulákká nyilvánították. Annak ellenére történt ez, hogy látástól vakulásig dolgozott és négy gyereket nevelt egyedüli kenyérkeresőként. Szerencsére azonban a tiltásból a művészeti nevelést kifejejtették, így kerülhettem a Révai Gimnázium zenei tagozatára. Ezt követően a Főiskolán két hangszeres jeles diplomát szereztem.

– Hogyan indult el igen sikeres, messze vezető pályafutásod?

1966-ban feleségemmel Sopronba kerültünk. A zeneiskolában tanárként az volt a feladatomban,

hogy az addig pár órában működő trombita szakot, rézfúvós tanszakká fejlesszem. Nehéz munka volt ez, de sikerült, így első és alapító tanára lehettem a Soproni Zeneiskola rézfúvós szakának. Aztán, mint életemben oly sokszor, jött a következő kihívás, váltás. 1968-ban alakulóban volt az önálló Győri Filharmonikus Zenekar, melynek vezetője, Sándor János felkeresett és elmondta: ismerve a bőgő jeles tanári diplomakonzertemet, a zenekar vezetésével egyetértésben felajánlja a basszus szólam irányítását szólamvezetői státuszban, és mellé lakást Győrben. Természetesen elfogadtam, így történt, hogy itt is alapító tag lehettem, majd nyugdíjba menetelemkor a **Győri Filharmonikus Zenekar örökös tagja kitüntető címet is megkaptam**. Sándor János már akkor tudta, hogy a nagy, pesti zenekarokkal nem versenyezhetünk, így a modern magyar zenére alapozta a zenekart, több ilyen koncertet is rendeztünk. Pályafutásom során több lemezen is közreműködtem, a Sándor karnaggal készített felvételek kikerültek például Indiába is. Ezek a felvételek Pannonhalmán, egy kis, elszigetelt kápolnában készültek. Leköltöztünk oda egy-két hétre, jött Pestről a lemezgyár, és ott felvették őket.

– Indiába zenétek csak lemezen jutott el, te viszont a világ sok táján zenélhettél. Melyek voltak a legemlékezetesebb utazások?

– Zenekari életem mindig is utazásokkal, kalandokkal teli volt. 1968 októberében a zenekarral máris Jugoszláviába utazhattam turnéra, melynek végcélja Dubrovnik volt. Ez akkoriban szinte nyugati útnak számított. A kamarazenekar 17 tagú volt, és én egymagam a basszusszólam. Odaértünk Letenyére a határál-

omásra, a buszon síri csönd lett mikor feljött a vámos. „Győrből jönnek?” kérdezte, majd mint ahogy a villám lecsap, azt kérdi: „Van maguk között kónyi?” Remegő lábakkal mentem a tiszt után, aki még visszaszólt: „a többiek leszállhatnak!”. „Vége a turnénak” - jegyezte meg csendben Sándor karnagy úr rádöbbenve, hogy én egyedül vagyok a basszusszólam. A tiszt előzékenyen bekísért egy szobába, ahol egy mosolygós vezető hellyel kínált, italt töltött, bemutatkozott. Aztán elmondta, hogy ő is kónyi, apámnak gyermekkori jópajtása volt. Aztán az előző héten a búcsúban beszélgettek, iszogattak, így szerzett tudomást a jövetelemről, és már 5 napja vár. Fél óra után kikísért, a kollégáimnak pedig, akik még mindig némán vártak ott, odaszólt: „Megvolt a vámvizsgálat, elvtársak, indulhatnak tovább!” Később, már az Adriában fürdőzve is élcelődtek a kollégák: „Tudjuk, ti kónyiak, a Baross úton is köszöntök egymásnak.” A következő években aztán kétszer jártuk végig Olaszországot a zenekarral, és én egyik ámulatból a másikba estem csodálva a sokszor 2000 éves művészeti emlékeket. Aztán 1970-es években a Münchener Opernbühne együttest szervezett 2-3 hónapos őszi-téli turnéra zenés előadásokhoz. A színészek németek voltak, a kórus és a balett-táncosok románok, szerbek, ők a constanzai illetve a belgrádi operából jöttek. A zenekarba pedig kitudnő zenészeket szerződtettek, többségében magyarokat. Így sikerült közel 30 esztendőn át évente kijutnom Nyugat-Európába, és bejárni Hollandiát, Dániát, Franciaországot és Nyugat-Németország közel 300 városát. Emlékszem, az egyik német nagyvárosban a román kolléga szólt, hogy kint egy idősebb magyar ember van, beszéljek vele!

Ki is mentem hozzá. „Jó napot adjon Isten!” - mondja. „Adjon!” - viszonzom. Ő erre kérdi: „Felvidéki?” „Nem” „Erdélyi?” „Nem!” „Én dunántúli vagyok.” - mondja. „Én is!” „Győr környékén ismerős?” „Persze!” Mire ő: „Én Kónyban születtem!” „Én is!” Aztán beszélgettünk, és láttam, hogy a könnyei mögött ugyanaz a falu van, mint az én fejemben. Elmondta, hogy a leventékkal került ki, Omingernek hívják. Később aztán itthon Muzsai Laci azonosította, hogy Ominger Mihály bácsinak két fiát vitték el nyugatra a háború alatt, ő lehetett az egyik, akivel találkoztam.

– *Eközben itthon hogyan alakult a pályafutásod?*

– Visszakanyarodva győri életemre, két jelentős eseményben is volt részem. 1971-ben a győri zeneiskolában megszerveztem az alapfokú rézfúvós oktatást, melynek első, alapító tanára lettem félállásban egészen nyugdíjba vonulásomig. A főiskolán 3 évig tanultam karvezetést, és amikor a Rába MVG fúvószenekarának vezetősége megkeresett, hogy vezessem az együttest, ezt is elvállaltam. A kemény munka után jöttek a sikerek, sorra nyertük az országos fesztiválokat olyan, legyőzhetetlenek hitt együttesek előtt, mint például amilyen a Vörös Csepel gárdája volt. A csúcra az együttes **Bambergben** ért fel, ahol a **legmagasabb nemzetközi minősítést kaptuk**, és ez feljogosította az együttest arra, hogy Németország területén 2 évig szerződéses szereplést vállaljon. Így jutottunk el többek között Hockenheimbe is. Hatvanadik évemhez közelítve sem lazíthattam, pedig néha már nagyon szerettem volna. Egy Bécsben élő kínai származású menedzser Strauss-zenekart szervezett, arra gondolván, hogy a hazájabelieket érdekli a könnyedebb zene, a keringők, a polkák, hiszen kinyílt a világ. A siker tényleg nem maradt el, és én

háromszor jutottam így ki Kínába. Peking, Xi-An, Sanghaj lenyűgözött. A változás az első és a harmadik út között leírhatatlan, az ottani fejlődés elképzelhetetlen volt. Jártam akkor a kínai Nagy falnál is, álltam ott, és egyszerűen nem tudtam elhinni, hogy ezt fel tudták építeni, hogy ilyen van.

– *A sikerek ellenére pár évvel ezelőtt úgy döntöttél, nyugdíjba vonulsz. Mik voltak ennek okai?*

– Lassan azt éreztem, a sok koncert, a tanítás, a fúvós zenekarbeli karmesterségem (27 évig

vezettem a zenekart) taposómalommá vált az életemben. A becsülettel végigdolgozott 42 év után nagy örömmel mentem nyugdíjba. Pályafutásom alatt kétszer kaptam meg a Szocialista Kultúráért kitüntetést. Búcsúzóul Borkai Zsolt polgármestertől még átvehettem a jubileumi ezüst emlékérmét. Jött az aktív pihenés, nap mint nap alkothatok 1000 négyzetméteres kertemben, legnagyobb örömöm, az oltás, a szemzés. Paradicsomi kert ez, rózsákkal, 15 féle szőlővel, és mindenféle fákkal, melyeket én ültettem. A technika csodájának köszönhetően egész nap a legfantasztikusabb zenét hallgathatom munka közben. Visszacsbítozt a természet.

– *Egy hosszú, sikeres és lezárt pályafutás áll mögötted. Mire vagy a legbüszkébb?*

– Sokfelé jártam, vezényeltem, de a legbüszkébb arra vagyok, hogy a kónyi templomban a részben általam hangszerelt népekeket vezényelhettem a **búcsúi misén**, majd a millennium évében a falu ünnepén az egyesített kórust szintén rám bízták. Ott álltam a keresztelőkút mellett, megható pillanat volt, hogy utam visszavezetett oda, ahonnan elindultam. Egész életemben igyekeztem a munkám mindig igazi kónyi szívóssággal elvégezni, úgy, ahogy arra a szüleim, és a szülőföld tanított. Köszönöm az életnek, hogy kónyi lehettem, és kónyi is maradhattam.

– *Mindketten azok maradtunk!*

Dr. Boros István

Adományok a szeretet jegyében

A Szociális és Gyermejkölési Alapszolgáltatási Központ hagyományaihoz híven ebben az évben is megszervezte a tartós élelmiszer gyűjtést. A felhívásra ismét sok adomány érkezett Kónyi község lakosaitól. Ezúton is megköszönjük az önzetlen segítségüket.

Allerné Kiss Edina, intézményvezető

Kónyi krónika

FALUNAP, 2017. AUGUSZTUS 12.

1990 óta minden évben a község leginkább várt eseménye a Falunap. Az idén immár 28. alkalommal szerveztük meg ezt a rendezvényt, és ismét nagy érdeklődés kísérte a nap eseményeit. Délelőtt leginkább a hagyományos programoké volt a főszerep. A zenés ébresztőt követően a Kerék-tó Szabadidőparkban megkezdődtek a Bika-kupa kispályás labdarúgó-tornna mérkőzései. Itt harmadik helyen az Alcoholic Bilbao, második helyen a Lengyel Gábor SE végzett, míg első a Muslincák csapata lett. Egyéni díjak is kiosztásra kerültek, a legjobb kapus Kiss Ádám, a gólkirály Szabó Bence, míg a legjobb játékos Bezselics Barbara lett.

A Faluházban is megnyíltak a kiállítások, ahogy az mindig lenni szokott. Az idei évben Szabó Istvánné textilszobrász alkotásait tekinthették meg az érdeklődők, valamint a Kónyi Nostalgiá Rádió Közösség régi híradástechnikai eszközein is nosztalgizhattak. Egy különleges eseményre is sor került a délelőtti folyamán. A régi futballpálya helyén elhelyeztük a leendő piactér alapkövét. Az

ünnepélyes eseményen beszédet mondott Aller Imre polgármester, Czepek Gyula tervezőmérnök, majd Varga Balázs atya áldását követően időkapszulát helyeztek el a majdani épületek helyén. Az ünnepélyen fellépett még a Piros Rózsa Nyugdíjas Klub fiatalokkal kiegészített kórusa, valamint Dr. Boros István nyugalmazott egyetemi docens is. A délelőtti szokatlan elszármazotti találkozót zárta az IKSZT Faluházban.

A délutáni programok 15 órakor az ünnepélyes megnyitóval vették kezdetüket. Aller Imre köszöntője után oklevelek kiosztására került sor. A Szülői Munkaközösségekben a gyermekekért és településünkért végzett kiemelkedő közösségi munkájáért Varga Rita, Szalai Szilvia Anikó, Ágostonné Molnár

Zsuzsanna és Ráczné Dömötör Szilvia kapott elismerést, míg közösségi munkájáért Kiss Miklós, Tóth Tamás és Varga András részesült oklevélben. A sportélet önzetlen támogatásáért Milus Szilvia Barbarának adományoztak elismerést.

Az ünnepélyes pillanatokot követően megkezdődtek a délutáni szórakoztató programok. A Bogyoszlói Férfi Dalkör és Máté-Schmid Alexandra csodás dalokkal szórakoztatta az egyre nagyobb számú közönséget, majd a Starlight Dance SE táncosainak hagyományosan nagy sikerű műsora következett. 17 órától Németh Fáni Hangokba zárva című előadását hallgathatta meg a közönség, majd a sztárfellépők következtek. Elsőként Takács Nikolas lépett színpadra, majd a fiatalok által nagyon várt Deniz műsora előtt adták át a Kónyi Községért Díjat. A megtisztelő elismerést az idei évben Henczel Szabolcs atya, soproni dómplébános érdemelte ki a helyi törekvések önzetlen támogatásáért.

20 órakor kezdődött az ünnepélyes eredményhirdetés, ahol a közönség szavazatai alapján megválasztották a falu legszebb hölgyét (Csonka Eliza) és legvonzóbb férfit (Molnár Marcell), akik a tombolasorsolásba is segédkeztek.

A Falunap zárásaként a magyar rockzene egyik megteremtője Bródy János adott kétórás, nagy sikerű koncertet.

VAKÁCIÓSIRATÓ

Az idei évben szeptember 1-jén, az első tanítási nap késő-délutánján rendeztük meg a hagyományos Vakációsírató és Ovinnyitogató rendezvényt, ahol változatos programokkal vártuk a helyi fiatalokat. A Családsegítő szolgálat munkatársai játékos vetélkedővel és csillámtetoválás készítésével készültek a kisebbeknek. Milus Barbara Mini-M.A.X. tréninget tartott, és ugyancsak sportos program volt a Győr Sharks amerikai futball bemutatója, amibe az érdeklődők is bekapcsolódhattak. Ezután Illés Zoltán énekelt népszerű slágereket, miközben meggyújtottuk a szokásos nyárbúcsúztató táborítzet. Ennek parázsánál szalonnát és virslit süthetett minden kedves vendégünk, majd a rendezvényt Tinidiszko zárta.

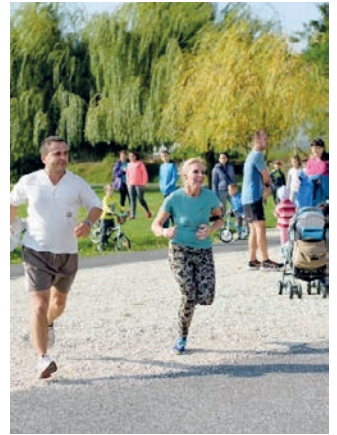

AUTÓMENTES NAP/KOCO-GO! FUTÓVERSENY

Községünk harmadik alkalommal csatlakozott az Európai Mobilitási Héthez, és azon belül a az Autómentes naphoz. E rendezvényt hosszú évek óta a szeptember 22-i dátumhoz kötik, és Kónyban is ekkor tartottuk meg az ehhez kapcsolódó programokat. A rendezvény a lehető legszélesebb összefogásban valósult meg, hisz abban részt vett Kóny Község Önkormányzata, a kónyi IKSZT, a Családsegítő és Gyermejkölési Alapszolgáltatási Központ, a Tündér-Tavi Óvoda valamint a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola és AMI. A délelőtt a gyermekprogramok jegyében telt. Az óvodások délelőtt játékos vetélkedőn vehettek részt a Dísz téren, míg az iskolásoknak egész napos sportprogramokat szerveztek. A délutáni események a már hagyományosnak számító kerékpáros, rol-leres stb. felvonulással kezdődtek a falu utcáin, majd a Sportszarnokba vártuk a fiatalokat sportos vetélkedővel, valamint kapura dobó és rúgó versennyel. A felnőtteket és természetesen a gyerekeket is további sportlehetőségek is várták. A résztvevők kipróbálhatták a Kangoot Hudy Andreával, a DBands fitnesszt Varga Zsófiával, valamint a M.A.X. tréninget Milus Barbarával.

A II. Koco-GO! futóversenyre szeptember 23-án vártuk a sportos helyieket. A Kerék-tó Szabadidőközpontból induló versenyen 1, 2, 4, 6 és 10 km-es távokon próbálhatták ki magukat a versenyzők. A futóverseny a következő eredményekkel végződött. 1 km: 1. Csonka Tamás, 2. Aller Bence, 3. Németh Adrián. 2 km: 1. Oláh Botond, 2. Máté Balázs, 3. Horváth Lilla. 4 km: 1. Varga Marcell, 2. Dömötör Izabella, 3. Orosz János. 10 km: 1. Trinkely Trisztán, 2. Kovacsics Tamás 3. Milus Barbara.

EGÉSZSÉGNAP

A Szociális és Gyermejkölési Alapszolgáltatási Központ, községünk önkormányzatával karöltve idén is megrendezte november 18-án a hagyományos egészségnapot. A helyiek a mostani rendezvényen is alaposan megvizsgáltathatták magukat, és probléma esetén szakemberek tanácsát kérhették. Számptalan szűrővizsgálat (vérnyomás-, vércukor-, koleszterinszint-, súlymérés, zsír-, víz-, és izomaránymérés) várt az érdeklődőkre, akik ezek mellett bőrgyógyászati szűrésen, hallás-, és látás- és vizeletvizsgálaton is részt vehettek.

A szűréseken kívül sok kísérőprogramot is szerveztek az egészségesebb életre vágyó kónyiaknak. Természetgyógyászati tanácsadás, frissítő masszáz, lábápolás és gyógypedikűr, tartásjavító torna – csak hogy néhányat említsünk a színes programok közül. Akik pedig fel akarták frissíteni magukat a programok közben, egészséges ételeket kóstolhattak, például Rábaközi Búzafülevet.

Cs. G.

Gyermekjátékok a 40-es 50-es években Kónyban

I.

Lapunkban az eddigiekben is fontos szerepet szántunk községünk múltjának hagyományainak. Ennek jegyében ismerhettük meg „öregjeink” életét, tapasztalatait. A továbbiakban teret kívánunk adni hagyományaink tudományos igényű feldolgozásainak. Jelen számunkban Huszár-Csikai Dóra szakdolgozatából közlünk részleteket, a 40-es 50-es évek gyermekjátékairól.

Dolgozatom témaköre a „Régmúlt idők játéka”, ezen belül foglalkozom az 1940-es 50-es években gyermekkorukat élő korosztály játékaival, előtérbe helyezve az iskola előtti időszakot, és kisiskolás kort. Azért ezeket az éveket választottam, mert közvetlen környezetemben ők azok, akiket még meg tudtam szólaltatni a témával kapcsolatban, ez pedig szükséges ahhoz, hogy igazán hiteles képet kapjak. Elsősorban azokra a játékokra szeretnék rávilágítani, melyet a gyerekek szabadidejükben, intézményen kívül, csoportokba verődve, saját szabályok alapján játszottak. Szeretnék megismerni minél több játékot, melyet lakóhelyemen, Kónyban játszottak, a játékok körülményeit, eszközeit, idejét és részletes szabályokat, változatokat.

Témám kutatásához a fókuszcsoporthoz interjút választottam. Mivel idős embereket hívtam beszélgetésre, úgy gondoltam, hogy oldottabb lenne a hangulat, és a régi emlékek talán egymás elbeszéléseiből könnyebben előhívhatóak lennének ezzel a módszerrel. Öt interjúalanyt választottam, (Kovács Sándor, Mayer Lászlóné Ami néni, Máté Imréné Mariska néni, Varga Antal Tóni bácsi, Csikai László édesapám)

Ahhoz, hogy igazán bele tudjuk képzelni magunkat az 1940-es évek gyermekkorába, mindenképp fontos elmondani, hogy akkoriban bandákba verődve játszottak a gyerekek. Ami néni szavaival élve, „mint a Pál utcai fiúkban”. Azt a beszélgetés során többször is kiemelték, hogy megvoltak a bandák, minden gyerek tartozott valahová. Előre megbeszélték, hogy mikor találkoznak, a helyszín pedig adott volt, azt nem is kellett egyeztetni. A bandák közt nem nagyon volt átjárhatóság, mindenki azokkal játszott, ahová tartozott. Azonban nagyon jellemző volt a bandák közti rivalizálás, egy-egy játékot (pl.: király, király adj katonát; foci; kuruc-labanc) szívesen játszottak úgymond ellenséges bandák is. Nemek szerint is voltak elkülönülések, a lányok előszeretettel körjátékoztak, abba a fiúk nem szívesen álltak be, mert akkor párválasztásos játékot játszottak rögtön. „Az ciki volt abban az időben is” - mesélte Tóni bácsi. Szintén ő mondta el, hogy a foci pedig kimondottan fiúk játéka volt már akkor is, de a környékükön volt egy lány, aki jobban focizott, mint ők, mindig őt választották elsőnek a csapatukba. Voltak tehát tipikusan fiús és lányos játékok, de közösen is szoktak játszani például árokciát.

TERÜLETI MEGOSZTÁS

A gyerekek eloszlása bandák között pedig területi alapon működött. Például a Kossuth utcában van egy kis domb, az volt a választóvonal, a dombon túliak nem keveredtek a dombon innen élőkkel. Minden falurészben élő gyerekeknek megvoltak a gyülekezőhelyeik. Meséltek arról is, hogy a játékhelyszíneik is be voltak osztva, jó példa erre a nyári fürdőzések. Mariska néni mondta, hogy ők mindig a bányában fürödtek a 85-ös főút mellett, Tóni bácsiék a TSZ melletti bombatölcsérekben, a Kossuth utcai gyerekek, pedig a Tőzegben. A Hanyban is el volt osztva a terület, voltak fűzfásorok, egyiken mindig, Ami néni csapata játszott „facicét” (egyik fáról ugráltak a másikra). Ez azonban egy másik csapatnak szemet szúrta, ezért megviccelték őket: „mindegyikre rákakiltak, hogy ha mi megyünk, ne tudjunk ugrálni”

CSAPATHIERARCHIA

A bandán belül „mindig volt egy vezéralak, aki kezdeményezett, és valahogyan olyan falkavezérszerűen irányított, a többiek mellé álltak. Ha ő azt mondta, hogy azt el kell zavarni, akkor elzavartuk”. – mondta Ami néni. Nagyon pontosan beszéltek arról, hogy a társadalmi rétegződés hogyan hatott a gyermekek csapaton belüli elhelyezkedésére. Inkább azzal értettek egyet, hogy nem a társadalmi helyzetből adódott, ki volt a csapat élén, hanem sokkal inkább a gyermek temperamentuma, irányítási készsége. Tóni bácsi azonban végül valamelyest ezt megcáfolta, hiszen elmondta, hogy télen mikor csúszkáltak a jégen, általában senkinek nem volt korcsolyája. A legszegényebbek cipőben csúszkáltak, aki tudott elhasznált patkót szerezni, azt erősítette a cipőjére, azonban volt köztük egy fiú, akinek volt igazi korcsolyája. Bizony akkor ő lett a bandavezér, ő irányított. Így hát elmondható, hogy bizonyos helyzetekben mégiscsak befolyásolta a hierarchiát az anyagi körülmény.

Ami néni azonban azt is elmondta, hogy őket nővérel csúnyán kicsúfolták azért, mert volt gyerekszánkójuk. Akkoriban a gyerekek nádázó szánkóval szoktak játszani, nekik azonban volt két idősebb fiútestvérük, akik csináltak egy gyerekszánkót. Büszkén mentek vele játszani, de sajnos balul sült el a dol-

(Szánkózó kislány a Rákóczi utcában)

log: „Szekáltak bennünket, és akkor hazajöttünk, és elkezdtünk sírni a Marikával, hogy mi ezt nem visszük ki, mert kórusban kiabálták, hogy „koleszia vekkeria vacak.” Valójában ez a három szó nem jelentett semmit, azonban egyértelműen mutatja, hogy mély nyomokat hagyott a bántás a gyermeki lélekben, hiszen ilyen értelmetlenül összerakott szavakat a mai napig fel tud idézni Ami néni. Ebből látszik, hogy nem volt jó kilógni a sorból, nem lehettek büszkéek arra, hogy nekik volt valami többjük, inkább még ők szégyelltek magukat.

KÉSZEN VÁSÁROLT JÁTÉKOK

Mikor feltettem a kérdést, hogy kinek volt vásárolt játéka, Mariska néni egyből felkiáltott, hogy „Mije?”, neki ugyanis nem volt egy

sem. Egyöntetűen azt mondták a többiek, hogy egy-egy darabjuk volt, de azt is úgy örökölték, vagy városi rokonoktól kapták, új senkinek nem volt. Sanyi bácsi azt mondta, hogy mivel neki lánytestvérei voltak, azért babájuk volt nekik, nagyon féltették is őket, ő pedig mindig próbálta megszerezni tőlük. Társasjátékuk volt és kártya. Ebből persze nagy viták kerekedtek. Tóni bácsiék valahonnan örökölték egy fa rollert, ami annyira kopott volt, hogy alig lehetett vele menni, de „az maga volt az Isteni csoda”. Ami néninek volt egy csodálatos babaháza, berendezéssel, szépen le is volt festve minden, annyira féltette, hogy ő szabta meg, ki nyúlhat hozzá. Apu arról mesélt, hogy neki már több kész játéka volt, például míg a többiek golyózáshoz kerek kavicsokat használtak, neki már volt üveggolyója. Összességében elmondható, hogy nem volt jellemző a készen vásárolt játékeszköz.

JÁTÉK A NÖVÉNYEKEL

Az egész beszélgetés során sokszor bukkantak fel olyan játékok, amelyeket valamilyen természettel, növényi résszel játszottak. Mariska néni mesélte, hogy ő télen kukoricabódából (Könyben használt kifejezés a kukorica teljesen csupasz szárára) készített korcsolyát magának, rákötözte madzaggal a cipőjére és azzal próbált korcsolyázni. Sanyi bácsi szintén említette a bódát, ők kisökröt, kocsit és jármot csináltak belőle, a kisökröt madzaggal be is fogták. A kukoricának több részét is felhasználták, a termésével, a kukorica-szemekkel malmozták, a kukoricatuskót építőjátékként használták. Kukoricafosztáskor pedig a gyerekek próbáltak hozzájutni a kukoricababához, csináltak neki papírból arcot, volt haja. Tóni bácsi mesélte el nevetve, hogy ilyenkor még a fiúk is babáztak. Csuhebből is készítettek babát.

Akinek a szülei cirkot termeltek és seprűt készítettek, ott is hasznolt látott a gyerek. A lehullott cirkot összeszedte és kis játékokat készített belőle, kisgereblyét, kisvillát. „Nekem még beugrott, hogy mindennel játszottunk, amit találtunk, mi napraforgószárral is szoktunk. Fogtunk egy jó hosszút, ahogy meghajlik, levágtuk a tányérját, az volt a ló, toltuk magunk előtt, olyan finomul futottunk utána. Napokig eljátszottunk vele. Akinek kettő volt egyforma, annak két lova volt, az már nagyparaszt volt.” Mesélte nevetve Tóni bácsi. Bogánacs összeragasztásával mindegyikük készített játékot, mindenféle állatot, bútorokat: fotelt, széket, kanapét, kiságyat. A fiúk pedig előszeretettel dobálták bele a lányok hajába, amit utána elég nehéz volt kiszedni.

A lándzsás útifű virágát szárastól letépték és egymást lötték vele, úgy, hogy a saját szárát körbeburkolták a virág körül, és lelőtték vele a virágot. Versenyezni is szoktak vele, szedtek egy-egy csokorral, leültek egy sorba, és az nyert, aki a legmesszebb el tudta löni. Gyermekláncfű is sok volt a környe-

zetükben, az sem maradhatott ki a játékból. A lányok szívesen fontak belőle koszorút, és körjátékoztak vele (Koszorú, koszorú). A szárát pedig kettétépték, vízbe dobták, és versenyeztek, hogy kinek jön ki belőle szebb forma. A fiúk szintén a szárát használták versengésre, mivel üreges a közepe, így össze lehet dugni a két végét karikába, és azon vetélkedtek, hogy ki tud hosszabb láncot fűzni belőle. Koszorút búzavirágból is fontak. Amit találtak és ehető volt, mindent el is fogyasztottak: papsajtot kiskenyérként, akácvirágot, pipacsot, csicsókát.

A pipacshoz egy játékot is találtak ki: bimbós korában letépték és tippelni kellett, hogy sör, bor vagy ecet. A narancssárga volt a sör, a piros a bor, a fehér az ecet. Aki eltalálta milyen színű virágot rejt a bimbó az megkapta és megehetette.

Mivel akkoriban nehezen jutottak gyümölcsökhöz, ezeket szívesen lopták: cseresznyét, epret, dinnyét.

Faágakból is készültek játékok, például a gólyaláb. Ahhoz olyan erős és egyenes ág kellett, amiről volt leágazás, amire rá tudtak állni. Csúzlihoz pedig Y alakú ág volt szükséges.

JÁTÉK HASZNÁLATI TÁRGYAKBÓL

Minden lehetőséget ki kellett használni, amiből játékot lehetett készíteni. Mindenki említette, hogy a teknő nagy becsben volt tartva akkoriban, mivel abban dagasztották a kenyeret az asszonyok. Hát még mekkora érték volt a gyerekeknek, ha sikerült otthonról ellopni. A Hany sokszor állt víz alatt, és a Kossuth utcában a mai kápolna helyén is víz volt (Sírtó), oda jártak a gyerekek csónakázni. „Elloptuk a teknőt, kivittük a Sírtóra, fával lökdöttük egymást, persze, hogy beleborultunk a Sírtóba.” – emlékezett vissza, Ami néni.

Az üres boksos dobozt is felhasználták kocsikeréknek, vagy telefont készítettek belőle. Kilyukasztották a doboz közepét, spárgát kötöttek bele, megfeszítették és a rezgés átment egyik dobozból a másikba, ez volt a telefon. Mikor épp söprűt sikerült szerezni otthonról, azt is játékba fogták. Megfordítva a tenyerükbe állították, egyensúlyoztak vele, és versenyeztek ki jut messzebb, úgy, hogy a tenyerén marad. Sanyi bácsi és Mariska néni is említette, hogy kidobott, lyukas fazekakból dobót csináltak, volt, hogy egész nap azt ütötték a kert alatt.

Amire mindenki nagyon szívesen emlékezett az a karikahajtás volt. Ha valaki hozzájutott egy biciklibroncshoz vagy vaskarikához, akkor hetekre megvolt a programja. Egy bot kellett csak hozzá, amivel hajtani lehetett. Ezt egyaránt játszották gyerekkorukban az idősebbek, de édesapám is rengeteget hajtotta. Jókat neveltünk, mikor az ezzel kapcsolatos élményeiket mesélték: „Valaki szerzett egy rossz vaskarikát, vagy egy rossz biciklikereket, egész délután azt hajtottuk egy bottal végig a falun.” (Csikai László) „Még boltba is azzal mentünk, úgy mégse gyalog volt az ember.” (Varga Antal) „Aki fiú ügyes volt, az kétágú bottal toltta, az volt a menő. Aki csak ütni tudta, az nem volt menő.” (Mayer Lászlóné) „Fonott szatyor egyik kézbe, másikba toltuk a karikát.” (Varga Antal) „Gyalog nem mentünk volna, mert elfáradtunk. Csak hajtottuk utca hosszat” (Kovács Sándor) „Aztán azzal elment a délután.” (Csikai László) „Úgy kerestük, mint a rosseb, a karikát, ha menni kellett a boltba.” (Kovács Sándor). „Az volt a baj, hogy csak egy volt, öcsémmel mindig összevesztünk, hogy ki menjen a karikával.” (Varga Antal) (Folyt. köv.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy akik könyi témájú szakdolgozattal, tanulmányal rendelkeznek, és úgy gondolják, hogy közérdeklődésre tartanak számot munkájukkal, juttassák el szerkesztőségünkbe, szívesen közlünk belőle részleteket.

Új állatorvos Kónyban

Községünkben az idei évben új állatorvos kezdte meg működését. Dr. Lakatos Tibort – aki régebben már dolgozott településünkön, így sokan ismerhetik – megkértük, hogy röviden mutakozzon be a helyieknek.

– A Veszprém megyei Malomsok községből származom paraszti családból. Én már Győrben születtem 1957-ben, de szüleim csak előtte nem sokkal költöztek be a városba. Gyermekkori nyaraimat Malomsokon töltöttem, itt szerettem meg az állatokat is, ezért mentem az Állatorvosi Egyetemre. Itt járvány és igazságügyi szakállatorvosként végeztem. Magyarországon egyetlen ilyen intézmény van. Ez sok évig önálló volt, aztán tíz éve a Szent István Egyetemhez csatolták, és csak tavaly nyerte vissza önállóságát. Az egyetem egyébként Budapest belvárosában található. Azóta azért már a gyakorló istállókat kihelyezték Üllőre, de amikor én ott tanultam, még ott voltak a belvárosban az állatok is. 1980-ban végeztem, és május 1-én kerültem a környékre. Akkor Markotabödögén laktunk, és a Haladás MGTSZ-nek lettem egyik üzemi állatorvosa dr. Kozma Edével együtt, így lényegében most visszatértem a régi helyemre. Emellett a Rábcakapi TSZ-t is én láttam el. 1994-ig dolgoztam itt, akkortól kizárólag magánállatorvosként egészen 2002-ig. Ebben az időszakban két cikluson át voltam Rábcakapi polgármestere is. Volt eközben egy kisebb kitérőm is. 1997-ben kimentem Kanadába, ahol közel egy évet dolgoztam a szakmámban, ez nagyon fontos tapasztalat volt

számomra. 2002-ben aztán azért nem indultam a választáson, mert ekkor már az államigazgatásba készültem, és az összeférhetetlen lett volna ezzel. Akkortól pedig egészen 2017 októberéig az államigazgatásban dolgoztam, mint megyei helyettes főállatorvos. Innen tértem vissza az idei évben a hagyományos állatorvosi praxisba. Abban a munkakörben már nem volt motiváció számomra, utolsó pár aktív

éveimet az állatorvosi hivatásomnak szentelem. Magánéletemről annyit érdemes tudni, hogy feleségem óvónő, de már nyugdíjba vonult, és most Rábcakapi község polgármestere. Szoktak is vele viccelődni, hogy ez a pozíció öröklődik a családban. Egy fiunk van, aki rendőrtiszt Budapesten.

– Milyen munkát végez jelenleg?

– Én látom el a nagyüzemek közül a Kónyi Haladás Mezőgazdasági Kft-t, de ezen kívül bárki megkereshet a problémájával. A helyiek bármelyik állatorvost hívhatják, de nyilván annak örülnék a legjobban, ha minél többen engem keresnének. Bármikor elérhető vagyok, ha itthon tartózkodom, akkor hétvégén is, akár kisállat akár nagy állat praxisról legyen szó. Azt nem mondom, hogy szarvasmarha-specialista vagyok, de a legtöbbet ezzel foglalkoztam. Mostanában azonban kisállatból is egyre több van, így ezekkel is sokat kell dolgozni. Az igények ugyanis megfordultak az utóbbi időben, amikor mi végeztünk, kutyához szinte csak titokban hívtak minket, most viszont munkánk több mint felét már a kisállatok adják. A haszonállatok gyakorlatilag eltűntek, itt Kónyban is valamikor több száz anyadisznó volt, több csorda tehén, ez mind megszűnt.

– Hogy működik ma egy állatorvosi praxis, mit érdemes tudni erről?

– Régebben úgy működtek a dolgok, hogy volt egy állatorvos, és tartozott hozzá egy körzet. Például Dr. Kozma Edéhez tartozott Kóny, Enese, hozzám pedig Markotabödöge, Cakóháza, Tárnokréti, és Rábcakapi. Most már ilyen körzetek nincsenek, minden állatorvos, aki vállalkozó és a Kamara tagja, az bárhol praktizálhat. Most én is ezt a munkát végzem. Gyakorlatilag aki engem a problémájával megkeres, és tudok segíteni, azt megteszem. Telefonon szinte mindig elérhető vagyok, ha olyan az ügy, időpontot is tudunk egyeztetni. Mindenki forduljon hozzám bizalommal!

Cs. G.

Miért szerepel a kónyi labdarúgó csapat a megyei III. osztályban?

A kónyi labdarúgók az idei szezont jelentős visszalépéssel kezdték: 20 év után újra a megyei harmadik osztályban szerepelnek. Ezzel kapcsolatosan rengeteg szóbeszéd terjengett a faluban, így megkérdeztük Kiss Richárdot, a Kóny SE titkárát az egyesület helyzetéről.

– Mi az oka annak, hogy a kónyi focicsapat visszalépett a harmadik osztályba?

– A helyzet elég egyszerű: a Megyei Labdarúgó Szövetség át akart minket sorolni a soproni körzetbe, amit se mi nem szerettünk volna, se annak a csoportnak a tagjai. Mi előre jeleztük, hogy ha nem a győri csoportba tesznek minket, akkor vissza fogunk lépni. Ez sokkal több utazással járt volna, amit nem tudtunk főlállalni. Így is vannak olyan fiatal játékosaink, akik hazai meccseken itt vannak, de vidékre már nem engedik el őket. Akit pedig a szülő nem enged el 20 kilométerre, azt még inkább nem fogja 60 kilométerre sem. Ez a egész dolog különösen visszás azért, mert eközben a győri csoportban 5 csapatot kértek fel a

bennmaradásra helyettünk, pedig mi a pályán vívtuk ki a jogot a megye kettőre.

– Miért járt el így a szövetség?

– Az okokról fogalmunk sincs, minden bizonnyal Tét és Koroncó sokkal fontosabb volt a szövetség számára, mint Kóny. Igaz, területileg mi vagyunk a szélén ennek a csoportnak, de ha Koroncó felkerül, ahogy fel kellett volna, Tét pedig kiesik, ahogy ki kellett volna, akkor nem lett volna kérdés, hogy melyik csoportban játszunk. De mivel őket bent akarták tartani minden áron, így mi maradtunk ki. Igaz, a megye kettőben nehezen tudtunk volna elindulni, de azért ha úgy alakul, meg tudtuk volna oldani.

– Az edző személye is elég sokáig kérdéses volt, ez hogyan oldódott meg?

Több lehetőség is felmerült, de nekünk akkor is és most is az volt a meggyőződésünk, hogy olyan ember kell, aki itt van a csapat körül,

ismeri a viszonyokat, a játékosokat, tudja, mire vagyunk képesek és mire nem. Horváth Ákos neve már felmerült a legelején is, de ő azt mondta, hogy az utánpótlással is és az első csapattal is egyszerre nem tud foglalkozni, mert az sok időt igényel. Így sikerült egy köztes megoldást találni. A Borszik-programban van neki két segítőtje, így az első csapatnál el tudja látni a feladatait.

– A TAO támogatások révén jelenleg rengeteg pénzhez lehet jutni. Ezekkel hogy áll az egyesület, sikerült-e szereznie?

– A támogatási kérelmet sikerült beadni, a határozatot meg is kaptuk. A vállalkozói kedv azonban sajnos továbbra is minimális. Több vállalkozótól kapunk évek óta támogatást, Dr. Hegyi Katalintól, Milus Barbarától, a Bojnár Fa Kft.-től. Dr. Máté Ildikó pedig jogi tanácsaival segíti munkánkat.

Ők azok, akik eddig is segítettek minket, és most is. Ezen kívül több vállalkozót megkerestünk, de sajnos nem jártunk sikerrel. Így továbbra is várjuk azokat a vállalkozókat, akik szívesen segítenének, hogy könnyebb legyen az egyesületnek. Indítottunk három utánpótlás csapatot a Borszik-programban, nekik is felszereléseket kell vásárolnunk. A tavalyi TAO-ból kispadot cserélünk, pályáztunk eredményjelzőre, amit úgy néz ki, hogy meg is nyertünk. Pályáztunk még defibrillátorra.

– Hogy áll az egyesület az utánpótlás építésével, mennyire lehet bevonní a fiatalokat?

– Elég nehezen, sajnos az X-Boxon hüvelykujjal sokkal könnyebb focizni, mint lábbal. És az is probléma, hogy négy meghatározó játékos elment tőlünk a szezon elején, akiknek már rég az első csapatban

lenne a helye. Többször szerepeltek is ott, ám úgy döntöttek, hogy más csapatban próbálnak helytállni.

– Mivel lennél elégedett a szezon végén, mik a jövő tervei?

– A cél, amit kitűztünk, az első öt hely egyikének megszerzése, itt nincs különösebb rangsor. Egyelőre az a feladat, hogy minél többen legyünk, minél több játékost ide tudjunk hozni, és akkor majd lehet belőlük építkezni. Most még egyelőre sokszor elég foghíjasan sikerült kiállni mindkét csapattal. A tartalékcsoport pedig teljes mértékben ad hoc jelleggel működik: aki itt tud lenni, aki el tud jönni, az játszik. Még jó néhány játékosra lenne szükségünk, hogy stabilan tudjunk mindkét bajnokságban szerepelni. Mert egy stabil csapat kiépítése a legfontosabb, hisz jelenleg nagy a szakadék. Vannak 40 fölötti játékosaink, és 17 évesek is, köztes korú pedig nagyon kevés. Ahhoz, hogy jobb eredményeket érjünk el, a Borszik-programból a fiataloknak fel kell jönni, az pedig még minimum 2-3 év.

Cs G.

Mihály-naptól karácsonyig Hagyományápolás az óvodában

Az őszi – téli időszak bővelkedik a népi hagyományokban. Ezek felelevenítését, megőrzését kiemelt feladatunknak tartjuk. A Mihály-napi vásárral indul a hagyományok sora, majd a Márton-napi felvonulás következik. Az adventi időszakban pedig minden hétre jut egy-egy jeles nap, egy-egy hagyomány, amit szívesen idézünk fel, ünneplünk meg, hogy gyermekeink által tovább őrizzük elődeink szokásait, ünnepeit.

Az adventi koszorún minden hétfőn meggyújtottunk egy-egy gyertyát, közös énekléssel éltük át a várakozás napjait. A Mikulás érkezésére énekekkel, versekkel, rajzokkal készültünk, de nem maradhatott el Miklós püspök legendájának megismerése sem.

Luca napján délelőtt búzát ültetett minden gyermek, hogy karácsonyra kihajtszon, délután pedig a középsősök Luca napi kántálását hall-

hattuk. Fehér lepedőbe burkolózva, kalappal a fejükön énekeltek el jókívánásaikat. Az előző években körbe járták a falut, megállva a közintézményeknél. Ebben az évben azonban az óvoda előtti téren rendeztük meg ezt az eseményt, hogy a szülők is részesei lehessenek gyermekeik szereplésének. A jókívánásokért cserébe gyümölcsöt, édességet vártak a tarisznyájukba. A vendégeket illik étellel, itallal kínálni, ezért a Szülői Munkaközösség tagjai zsíros kenyérral, teával készültek. Új része volt a rendezvénynek az adventi vásár, melyet szintén a Szülői Munkaközösség tagjai szerveztek.

Nagy öröm számunkra, hogy a szülők évről-évre aktívabban vesznek részt óvodai életünkben. Nem csak a programokban nyújtanak segítséget, hanem a hétköznapiakban is. Ha több a termés a kertben, szívesen felajánlják, ha elromlik valami, első kérésre megjavítják, ha rendezvény van, az anyukák süteményt sütnek, ha hiányzik valami kellék, első szóra varrnak, fűrnak, építenek, festenek. Nem csak munkájukkal segítenek bennünket a szülők,

nagyszülők, hanem anyagi támogatást is kapunk tőlük, és olyanoktól is, akiknek nincs kötődésük az óvodához. Évente megtelik a „Köszönő táblánk”, melyre név szerint írjuk fel, ki, miben segített.

A naptári év legfontosabb hagyományát karácsonyi ünnepségünkön elevenítjük fel. A betlehemes játék nem maradhat el a hagyományápolás sorából. A pásztorok, angyalok, királyok játéka, Mária és József éneke a meghatottság és öröm könnyeit csalják ki a hallgatóság szeméből. Ez megerősít bennünket abban, hogy nem lehetőség, hanem kötelességünk a hagyományok megőrzése, átadása.

Legyen minden hagyomány olyan kincs a gyermekek lelkében, melyet megőrizve ők is továbbadnak majd, hogy örökké fennmaradjon, és unokáik is átélhessék.

Tuba Csilla, óvodavezető

Adventi gyertyagyűjtás

Az adventhez és a karácsonyi ünnepkörhöz rengeteg szép hagyomány fűződik. Az egyik ilyen az adventi koszorú készítése, és a rajta lévő négy gyertya szép sorban történő meggyújtása. Évek óta községünkben is hagyomány, hogy az első adventi gyertya meggyújtását kis ünnepséggel kötjük össze. Ehhez kapcsolja az utóbbi években az Iskola szülői munkaközössége a sütemény- és ajándékvásárát, melynek teljes bevétele a helyi gyerekeké lesz. Az idei ünnepséget 2017. december 3-án 3 órakor tartottuk a Dísz téren.

Elsőként **Aller Imre** polgármester köszöntötte a megjelenteket. „Idén is elérkezett az

advent, ez a négy hétig tartó szent idő, a karácsonyra való lelki felkészülés, a várakozás, a reménykedés ideje. A családi otthonokban, templomokban, intézményekben már elfoglalták fő helyüket az adventi koszorúk, és lassan fellobbannak rajtuk az első lángok is, melyek a készülődés hírnökei.” (...) „Mi is a karácsony valódi titka, üzenete? Az, hogy megmutatja számunkra a szeretet útját, és ez által megváltja életünket. A szeretet nem hozható létre forradalmakkal, rendeletekkel, csak úgy születhet meg, ha rádöbbenünk, hogy szükségünk van egymásra. Gondoljunk gyerekeink örömeire a karácsonyfa alatt, rokonainkra, barátainkra vagy önmagunkra. Ha egymást tápláljuk, ha javítjuk egymás hiányosságait, akkor értelmet és örömet adunk mindannyiunk életének.” Ezt követően községünk plébánosa, **Brezina Balázs** áldotta meg az adventi koszorút, majd a polgármesterrel közösen meggyújtották az adventi koszorú első gyertyáját.

Ezután az iskolások adtak ünnepi műsort. Először az elsősök szavalták el **Kis István Mihály** Gyertyagyűjtás idején című versét és elénekelték az Adventi hírnök című dalt,

majd **Horváth Lilla Rafaéla** elmondta a megjelenteknek az adventi koszorú négy színének jelentését, végül **Laux Lilien Juhász Gyula** Karácsony felé **Dömötör Roxána**, **Ágoston Gréta** és **Horváth Anna** pedig **Ady Endre** Karácsony című verseit szavalta el.

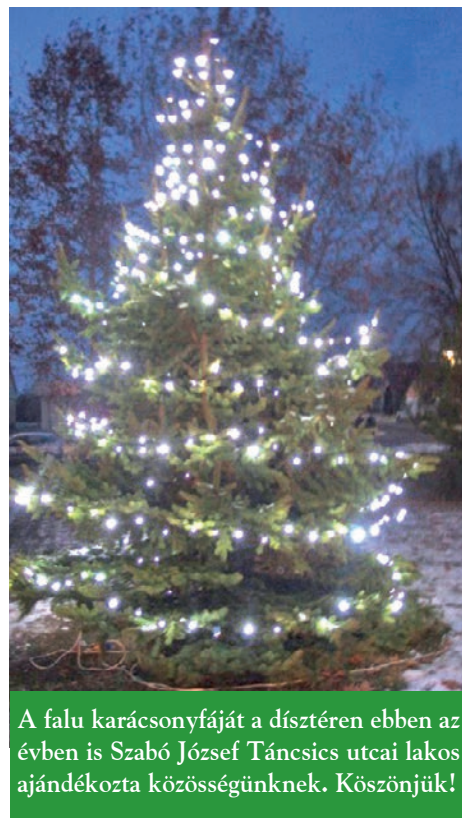
Fellépett még az iskola énekkara is, akik népszerű ünnepi dalokat énekeltek.

Negyed ötkor még egy meglepetés várt a legkisebbekre: személyesen a Mikulás látogatott el hozzánk, akinek a bátrabb gyerekek énekelhettek, verselhettek. De ajándék nélkül senki nem maradt, minden jó és kevésbé jó gyerek kapott tőle szaloncukrot.

Eközben és ezután is folyamatosan zajlott a Szülői Munkaközösség jótékonyági vására, valamint a vendégek az önkormányzat támogatásával egy pohár forralt bor, forró tea, vagy forró csoki elfogyasztása közben beszélgethettek, és támogathatták a helyi gyerekeket. Az estebe nyúló rendezvény jó hangulatú adventi forgattaggal ért véget.

Cs. G.

A falu karácsonyfáját a dísztéren ebben az évben is **Szabó József Tánicsics utcai lakos** ajándékozta közösségünknek. Köszönjük!